

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 360-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. augusztus 21.

bb. I. vajda lajos - van gogh - toulouse-lautrec - a hét képző-
művészeti könyvujdonságai

i t f / h n é / g y / s r

1964. augusztus 21.

öt új művészeti kötet jelent meg a napokban a képzőművészeti
alap kiadóvállalatának gondozásában. „az én múzeumom„ sorozat
- amelynek kötetei az utolsó példányig elfogytak - most nagy
átlakó: mollósy, ferenczy, thorma című tanulmányával bővült.
a mű közérthető formában ismerteti az 1896-ban megalakult
nagybányai művésztelep három legjelentősebb képviselőjének
munkásságát. életműveikről összesen 18 - nagyrészt a magyar nem-
zeti galéria tulajdonában levő - festményük színes reprodukció-
ja ad izetlőt.

a művészettörténet forrásai sorozat ujdonsága: „baudelaire
válogatott művészeti írásai„. a könyv, amely csorba géza for-
ditásában, szerkesztésében készült - előszót és jegyzeteket is
ő írt hozzá - charles baudelaire szalonbirálatait és művészeti
esszéit fogja csokorba. elemzi többek között a karikatúra lélek-
tani és társadalmi gyökereit, méltatja daumier, gavarni, hoggart
és goya művészetét. a tanulmánykötetet gazdag képgyűjtemény egé-
szíti ki.

a xx. századi magyar képzőművészet fiatalon elhunyt, kevésbé
ismert alakjáról, vajda lajosról mándy stefánia írt monográfiát,
s ez a művészet kiskönyvtára-sorozatban látott napvilágot. a
szentendrén tevékenykedett festőnek a fasizmus elleni küzdelem
szolgálatába állított művészetéről mintegy 50 fekete-fehér és
színes reprodukció nyújt áttekintést.

/folyt. köv./

bb. 1. /vajda lajos - van gogh..... 1. folyt./ gy

közreadtak két zseb-albumot: van gogh és toulouse-lautrec életművének feldolgozását. mindkettő a new yorki harry n. abrams kiadó gondozásában készült - holland nyomdában. az amerikai kiadó sikert aratott mesterművek zsebkönyvtára-sorozatának köteteit már számos nyelvre - ezúttal magyarra is - lefordították. a tet-szetős kivitelezésű, kisformátumu albumok a két művészfejedelem 40-40 alkotása - festmények, grafikák - színes lenyomatát tartalmazzák./mti/

bb. 2. kanadai magyarok itthon

1964. augusztus 21.

i fe/gk/gy/zs/bs

a napokban a hungarian canadian club szervezésében 84 kanadában élő magyar érkezett budapestre. a kanadai calgaryban élő nonfitársaink négy hetet töltenek az óhazában. felkeresik rokonaikat és barátait, s a magyarok világszövetségének vendégeként ellátogatnak az ország különböző részeibe./mti/

bb. 3. érdekes bemutatók a bábszínház terveiben - évadnyitás szeptember 13-án

1964. augusztus 21.

i s/gk/gy/zs

a bábszínház épületében már megkezdődött az őszi nagy takarítás, hogy szeptember 13-án, a nyitás napján, minden készen álljon az ifjú nézők fogadására. nem pihennek a színház művészei sem: több csoport járja a balaton környékét; előadásokat tartanak többek között balatonszárszón, földváron, fonyódon, lellen, szabadi-ban, zamárdiban, tihanyban, ellátogatnak nagykanizsára és fehérvárra is. műsorukon a „fajankó kalandjai”, és a „rosszcsont peti”, szerepel. a nyitás előtt a színészek egy csoportja lengyelországba utazik, s tíz napig krakkóban vendégszerepelnek, ahol 14 előadást tartanak. először mutatják be külföldön a budapesti már nagy sikert aratott „szentivánéji álom”, című felnőtt műsort.

a hazai évadnyitó előadáson a felújított „fajankó kalandjai”, című műsort mutatják be. október 6-án ősbemutatót tartanak török - tóth „irány az 1 001 éjszaka”, című bábdarabjából. ez a modern gyermekmese a nagy sikerű „csilicsala csodái”, folytatása. /folyt. köv./

b. 3b / érdekes bemutatók.... 1. folyt./ gy

az előadást kovács gyula rendezi. az idei évben még két érdekes bemutatót tartanak. előadják - nagyszínpadra átdolgozva - a rosszcsont peti,,-t, amelyet josef pehen meséjéből hárs lászló írt. a rendező urbán gyula. műsorra tűzik askenazy: ellopták a holdat című bábjátékát is. az előadást balogh géza rendezi./mti/

bb. 4. filmvetítés - nappali világosságban - műanyagba ágyazott állati csontvázak, nagy pontosságú speciális mérlegek, lencsesorozatok az új iskolai szemléltető eszközök között

i há/gk/gy/zs

1964. augusztus 21.

az új tanévben sok érdekes, újszerű szemléltető eszközt és felszerelést kapnak az általános és középiskolák. az iskolai taneszközök gyára például 700 olyan speciális iskolai mérleget juttat a tanintézeteknek, amelyekkel a fizikai és kémiai kísérletekhez szükséges méréseket grammnyi pontossággal elvégeztetik a gyerekek. az optikai kísérleteket a gyár 5 000, műanyagdobozban tárolható, hat darabból álló lencsesorozatot készít. ugyancsak 5 000 iskolai hőmérőt gyártanak - ezek minusz 10 foktól plusz 100 fokig mutatják a hőmérsékletet.

korszerű szemléltető eszköz a műanyagba ágyazott állati csontváz; a denevér, sikló, galamb és más kisebb-nagyobb állat preparált csontjait ugyanis olyan folyékony, később megszilárduló műanyagba helyezik, amely szilárdulás után törhetetlen és teljesen átlátszó. a „beágyazott”, állati csontvázak iránt nemcsak itthon, hanem külföldön is nagy az érdeklődés. az érdekes szemléltető eszközökből a gyár svédországba, a német szövetségi köztársaságba, csehszlovákiába és lengyelországba is nagy tételeket szállít.

előreláthatólag hamarosan megkezdik a gyártását a nappali fényben is kitűnően használható iskolai diavetítő gépeknek. az új megoldású gép - amelynek tervein még mérnökök dolgoznak - mintegy másfél méter távolságban levő áttetsző, matt műanyagernyőre vetít nagy fényerővel képet, s a két az ernyő tulajdonán kivilágított teremben is élesen, élvezhetően jelenik meg. előnye lesz az új diavetítőnek az is, hogy az egész berendezés egy körülbelül másfél méter hosszúságú dobozban elfér, súlya sem nagy, így könnyen szállítható./mti/

pe

- 3 -

Lajos

bb. 5. vallatják a tokaji aszút - érdekes kísérletek kezdődtek a tarcali szőlészeti kutató intézetben

vid kz/gy/bs

1964. augusztus 21.

Ötszáz palackot töltöttek meg a napokban 1963. évjáratu 6 pattonyos tokaji aszuval a tarcali szőlészeti kutatóintézet híres rákóczi pincéjében. a gondosan lezárt palackokat „elrejtették”, 1969-ig minden félévben sor kerül ugyanerre a műveletre. az említett időpontig ötezerre szaporodó kísérleti palackoknak, illetve azok tartalmának, kell végül is majd vallomást tennie arról, hogy a „borok fejedelme”, az érlelés után meddig őrzi meg az aszuszem pompás ízét és illatát./mti/

..

bb. 6. szüretelik az oportót az apostagi szőlőkben

vid kz/sk/gy/bs

1964. augusztus 21.

Bécs megye együttesen több mint 100 000 holdnyi szőlőjében rekordtermést hoztak a tőkék. a koraérésű csemegezőlő fajták mellett az apostagi szőlőkben megkezdtek az étkezésre is alkalmas oportó borszőlő szüretelését. a következő hetekben ebből a fajtából több mint félezer vagonnal értékesítenek./mti/

..

bb. 7. „összkomfortos”, lakodalmak mágocon

vid kz/sk/gy/bs

1964. augusztus 21.

A baranya megyei mágocs községben a földművesszövetkezet egy újfajta szolgáltatás bevezetésével magára vállalta a lakodalmak rendezésének minden gondját. az örömszülőknek csupán annyi a dolguk, hogy a földművesszövetkezet irodájában bejelentik: hol, mikor és hány személyes lakodalmat akarnak tartani. a meghatározott napon a földművesszövetkezet vendéglátó osztálya, kivonul a lakodalmas házhoz, gépkocsin odaszállítja a szükséges butorokat, felszereléseket és edényeket, berendezik az étkezőhelyiségeket, feldiszitik az asztalokat. szakképzett szakácsok főznek, hivatásos pincérek szolgálnak fel. az „összkomfortos”, lakodalmak hamarosan divatbajöttek mágocs környékén. a napokban már a 25.-et rendezték meg. a lakodalmakon összesen 2 350 vendég vett részt./mti/

- 4 -

pe

L. P. L.

bb. 8. hangutánzással fogja a harcsát

vid kz/sk/gy/bs

1964. augusztus 21.

egy régi mohácsi horgász, juhász Imre géptakatos, a halfogás különös módját űzi, mégpedig ritka szerencséjével. ez a „kutyogás”, -nak nevezett horgászás nem más, mint a harcsa hangutánzással való fogása. a ladikból két horgot ereszt a folyóba, az egyiket három, a másikat öt méter mélyen. egy kés alakú fa végére öt centiméter átmérőjű plastik korongot erősít, és ezzel miközben a ladik halad a dunán, az evezőmerítéshez hasonló ivalakot húz a vízben. így keletkezik a bizonyos „kutyogó”, hang, amely megtéveszteti és lépre csatja a harcsát. a hal ugyanis valami nagyobb zsákmányt sejt, mire feljön a folyó fenekéről a víz magasabb részébe és így észreveszi a horgok végére tűzött csalétket.

a mohácsi horgász - barátja, sós kálmán segítségével - egy hónap alatt 13 harcsát fogott ezzel a módszerrel a dunán. a legkisebb is két kilós volt, míg a legnagyobb huszonhat kilogrammot nyomott. a harcsák össz súlya elérte a 63 kilót és ezért új horgászengedélyt kellett váltania. a szabály szerint ugyanis egy horgászengedéllyel legfeljebb hatvan kilogramm nemes halat lehet fogni. az engedélyt kiállító szerv és a mohácsi horgászati történetében példa nélkül álló eset, hogy valaki két engedélyt váltott ki egy harcsaszezonban./mti/

..

pe

- 5 -

L. P. L.

bb. 9. megkezdtek a tanácsok az őszi népművelési tervek összeállítását

i/há/hmé/a/zs

1964. augusztus 21.

a budapesti tanácsok - a társadalmi és tömegszervezetek képviselőivel együtt - megkezdtek a főváros őszi népművelési programjának összeállítását. a tervek szerint budapest minden kerületében változatos, gazdag kulturális program várja majd a szórakozni, művelődni vágyókat.

a 9. kerületben például életre hívják a józsef attila-telepi helytörténeti baráti kört, amelynek tagjai az egykori nyomor-nyegyed lakói életének hiteles adalékait, emlékeit gyűjtik össze, s felkutatják a valériával és könnyékével kapcsolatos munkásmozgalmi dokumentumokat is. megalapítják az ország-világjárók körét is; ahol rendszeresen tartanak majd élménybeszámolókat, dokumentumfilmekkel kísért előadásokat külföldi országok életéről, távoli népek munkájáról, harcairól. a ferencváros őszi népművelési tervei-
ben egyébként helyet kapott a felnőttoktatás fejlesztésének programja is. az elképzelések szerint kihelyezett általános iskolai osztályokat szerveznek a budapesti husipari vállalatnál, a lámpagyárban, a budapesti csokoládégyárban, a magyar gyapjufonó- és szövőgyárban, több nagyüzemben, illetve vállalatnál pedig kihelyezett középiskola kezdi meg működését.

angyalföldön az új népművelési idényben a jelek szerint nagyüzem lesz a józsef attila művelődési házban; ahol estéről-estére szakköri foglalkozásokat, művészeti előadásokat, filmvetítéseket, színes, változatos kulturális műsorokat tartanak. tervbe vették, hogy az őszi hónapokban rendszeres tárlat-és műteremlátogatásra invitálják a képzőművészet barátait. felkeresik például kokas ignác, szurcsik jános, kalló viktor, ifj. szabó istván és segesdy györgy festő-, illetve szobrászművészek alkotóműhelyeit, s megismerkednek a művészek munkájával, terveivel.

a 8. kerület népművelési tervei többek között a zenekedvelőknek ígérik maradandó élményeket. a nemzeti múzeum aulájában rendszeresen tartanak majd zenekari hangversenyeket, ezeken első-sorban a kamarazeneirodalom legszebb alkotásait tolmácsolják, de műsorra tűzik a preklasszikus és klasszikus szerzők legszebb darabjait is. a könnyűzene kedvelőinek az asztalos jános ifjusági parkban rendeznek műsorokat: a zenés tóparti esteken felcsendülnek majd a legnépszerűbb operettek dallamai, s fellépnek a dzsessz- és tánczene avatott tolmácsolói is. /mti/

--

8. 10/a

- 6 -

bb 10. előadások kül- és belpolitikai kérdésekről - megemlékezések három évfordulóról - versenydolgozatok az iskolákban - a béke-mozgalom budapesti programjából

i di/hmé szb zs

1964. augusztus 21.

frissesség, aktualitás jellemzi a béke-mozgalom most elfogadott őszi-téli budapesti munkaprogramját, amelynek egyik legfontosabb része a nemzetközi és belpolitikai élet időszerű kérdéseivel foglalkozó sorozat. a népfront-aktivisták, illetve a társadalom legkülönbözőbb rétegeit képviselő meghívott vendégek részvételével vitát rendeznek a szabadság fogalmának polgári-liberális és szocialista értelmezéséről. a genfi világkereskedelmi értekezlethez kapcsolódva tájékoztató hangzik el a volt gyárművi országok helyezettéről. a pacifizmus és az aktív békeharc kérdéseivel foglalkozó előadás károlyi minály életéhez és tevékenységéhez kapcsolódik majd, míg a nacionalizmussal és internacionalizmussal foglalkozó véleménycsere az első és a második világháborúra emlékeztet.

az előadás-sorozattal egyidejűleg ugyyszólván a főváros valamennyi kerületében békegyűléseket tartanak, amelyeken felidéznek a két világháború tragikus eseményeit és 50, illetve 25 évvel ezelőtti ki-robantásának körülményeit. az évfordulók alkalmából sok helyütt szemtanúk szavai nyomán elevenednek majd meg, mintegy mementóként a nagy áldozatokat követelő borzalmak. több kerületben a két világháborúra vonatkozó helyi dokumentumok gyűjtését szorgalmazzák, s a lehetőségekhez mérten kiállításokat rendeznek a felkutatott anyagból.

a harmadik évforduló, amelyhez eseménysorozat kapcsolódik budapesten az őszi hónapokban, a béke-mozgalom kibontakozásának 15 esztendőjének jubileuma. ebből az alkalomból baráti találkozót rendeznek a kerületekben, amelyeken a mozgalom régi és új munkásai, segítőitársai vesznek részt. az immár 15. esztendeje tevékenykedő aktivisták legjobbait az országos béketanács aranyjelvényével tüntetik ki. a találkozókra részt vesznek egyebek között az országos béketanács budapesti tagjai is és jó néhány helyen műsort adnak a környék műkedvelő együjtései.

a budapesti népfront bizottság ezenkívül kezdeményezi, hogy az általános iskolák felsős diákjai, valamint a gimnáziumok növendékei írjanak versenydolgozatokat arról, hogy mit hallottak szüleiktől a második világháborúról. a legjobban sikerült munkákat megjutalmazzák. /mti/

--

8. 50/a

- 7 -

Me

bb. 11. eredményes ásatások a sárospataki római katolikus templomban - megtalálták dobó István fiának sírját

vid/j/a/zs

1964. augusztus 21.

hazánk egyik legszebb középkori gótikus emléke a sárospataki vár római katolikus temploma, a háromhajós templomot - amelyet jelenleg is több mint tíz eredeti gótikus, kőrácsos ablak díszít - valószínűleg az 1490-es években építették. azóta a templom sok viszonytagságon ment át: az 1600-as években például leégett és elpusztult déli tornya, az abban lévő óraszerkezet, harangjáték és eredeti gótikus boltozatrendszere. 137 évig - sárospatak oszt-rák megszállásáig - a protestánsok használták, majd katonai raktár lett, míg báthori Zsófia a jezsuitáknak ajándékozta. 1786-ban a templom nyugati homlokzatára új tornyot építettek és a budai karmeliták oltárát helyezték el szentélyében.

templom

A falai az utóbbi években megrepedeztek, tornya elferdült, szükségessé vált helyreállítása. a munkát tavaly kezdték meg, az idén júniusban pedig Molnár Verának, a vár régészének vezetésével kutatások kezdődtek építészeti történetének tisztázására, az egyes falszakaszok kibontása és az ásatások érdekes eredményre vezettek. a templom északi falán - amelyet eredetileg a vár négy méter széles védelmi falára építettek - eddig nem volt semmiféle nyílás. a vakolat leverése után most négy szokatlanul nagy és egy keskenyebb gótikus ablak került elő. az ablak alatti várfalban löfölkére bukkantak. kisebb lövéseket találtak a szentély falában is, innen ugyanis rálátás nyílt a vár egykori főbejáratára, és a lövések ennek védelmét szolgálták.

az ásatások során előkerült a templom 15. század végi padlószintje, amelyet több mint egy méter vastag töltés takart. a téglából készült padlószintbe beépítve eddig négy sírkövet találtak. az egyik közös sírban Dobó Istvánnak, az egri vár kapitányának fia, Dobó Ferenc és felesége, Kerecsényi Judit namvai pihennek, a másik két sír még ismeretlen. az ásatásokat folytatják a templom teljes kriptarendszerének feltárásáig, és a sírokat előreláthatólag az év végén, a feltöltés eltakarítása után nyitják ki. a sírokban található tárgyakkal minden bizonnyal újabb értékes leletek jut a vármúzeum. /mti/

--

bb. 13. több mint kilenc millió palack gyümölcsle kecskemétről

vid/tné/a/ki

1964. augusztus 21.

a kecskeméti konzervgyárban naponta több mint 50 000 üveget töltenek meg gyümölcslel. négyféle gyümölcsöt, meggyet, őszibarackot, birsét és sárgabarackot dolgoznak fel. valamennyi rostosan kerül az üvegekbe, mert az eddigi vizsgálatok szerint így vitaminokban gazdagabb marad az üdítő ital. az idén a múlt évinél jóval többet, összesen 9 200 000 üveget töltenek meg a kedvelt gyümölcslevekkel. /mti/

--

9.02/a

- 8 -

bb. 12. már sorozatban készül exportra az elektro-encefalograf

i sl/sk szb ki

1964. augusztus 21.

az elektronikus mérőkészülékek gyárának egyik nemzetközileg is elismert újdonsága az elektro-encefalograf, amely az agy elektromos áramlásait felerősítve nagy segítséget nyújt az orvosoknak a különböző idegrendszerbeli betegségek gyógyításához. a ki-tűnő műszert itthon és külföldön is kipróbálták, s mindenütt nagy sikerrel, bár a hazai gyógyintézeteknek viszonylag kevés ilyen műszer kell, most mégis megkezdhetők a sorozatgyártást, mert külföldről is megérkeztek az első rendelések. a szovjetunióba például az idén és jövőre 61 elektro-encefalografot szállítanak.

a sorozatban készülő műszer üzembiztonsága, tartóssága a mintapéldányokénál is jobb lesz. a gépeket még tartósabb elektroncsövekkel és az óragyárban erre a célra készített különleges kapcsolóberendezésekkel szerelik fel. /mti/

--

bb. 14. készül a szerszámgépipari művek 1965-ös terve - tovább bővíti a köszörűgépcsald - tíz korszerű géptípus sorozatgyártását kezdik meg

i sl/tr szb vg

1964. augusztus 21.

a szerszámgépipari művek gyáregységei előterjesztették javaslataikat a jövő évi gyártmányfejlesztésre, amelynek fő vonása a korszerűség, a nemzetközileg is versenyképes gépek kialakítása. a magyar iparban felhasznált szerszámgépek 80 százalékát, a gépipar teljes exportjának jelentékeny részét a szerszámgépipar adja. ezért mindenképpen fontos, hogy a hagyományos, gyakran elavult gépek helyett újakat alkossanak.

összesen 10 újfajta gép üzemszerű gyártását kezdik meg, hat berendezésnek a próbasorozata, további hatnak pedig a mintapéldánya készül el jövőre. a legnagyobb változást a köszörűgépek családjának kialakítása jelenti. a jelenleg már készülő kör-, csucs nélküli és élkösörűgeken kívül jövőre megkezdik a függőleges tengelyű sikkösörűk és a vízszintes tengelyű hidraulikus vezérlésű félautomata sikkösörűk gyártását is. ezenkívül felkészülnek a legkorszerűbb lyuk- és furatkösörűk előállítására. a család valamennyi tagjának nagyrészt közösek lesznek az alkatrészei, így a főbb elemeket az összes géphez központilag nagy sorozatban gyárthatják.

/folyt.köv./

9.14/- szb

-9-

bb 14. /készül a ... 1. folyt./- szb

a jövő év újdonságai közé tartozik a kőbányai szerszámgyár másoló félautomata gépe, a legfinomabb munkákra is alkalmas különleges gyémántkéses eszterga, s a budapesti szerszámgyár légpárnás köszörűgépe. az utóbbi az évek óta közismert pát-féle légpárnás köszörű továbbfejlesztett változata, amelynek asztala az eddigtől eltérően nem egy, hanem kettéosztott légpárnán nyugszik, így a gép elhelyezése stabilabb.

a jövő évi tervet az 1970-ig kidolgozott gyártmányfejlesztési irányelvekre alapozzák. a távlati tervek szerint 1970-ig összesen 33 új géptípus sorozatgyártását kezdik meg, a valóságban azonban ennél több sorozat indul, mert már jövőre az eredetileg tervezett 8 helyett 10 új berendezés nagyszorozatu gyártása kerül napirendre. az új cikkeknek több mint 70 százaléka lényegesen eltér a hagyományos gépektől, pontosságuk jóval nagyobb és a legtöbb műveletet automatikák segítségével végzik. a szerszámgyári művek soroksári uti gyáregységében már jövőre megkezdik különféle másolóberendezések, gyorsmozgató szerkezetek, automata tengelykapcsolók sorozatgyártását, hogy az új gépeket már ezekkel a korszerű tartozékokkal szerelhessék fel.

a sok új gyártmány ellenére a választék nem lépi túl az észszerűség határait. a jelenleg készülő 40 géptípusból 19-nek a gyártását megszüntetik, mert azok már elavultak, így az újfajta gépekkel együtt a harmadik öt éves terv végén csupán 54 féle berendezés készül a szerszámgyári művek gyáregységeiben, valamint a legkorszerűbb eljárással. egyelőre a tervek kidolgozása és a sorozatgyártás megkezdése közötti meglehetősen hosszú időszak lerövidítése a legfontosabb feladat. a jelek szerint jövőre már itt is sikereket tudnak elérni. az mf-250-es egyetemmarógépnek és az mf-250-es függőleges marógépnek például nemcsak a próbasorozata készül el, hanem az üzemszerű gyártása is megkezdődik 1965-ben. a jövő évi előkészületek egyébként már mindenütt folyamatban vannak. két héten belül a gyáregységek gyártmányfejlesztési javaslatait is megtárgyalja a szakértő bizottság és utána már az összes gyáregység megrendelheti az anyagot, műhelyekre minden elkészítheti a részletes tervet az 1965-ös feladatokhoz. /mti/

--

bb 16. töltéserősítések a dunán, a marcalon és a rábcán

vid tné szb ki

1964. augusztus 21.

ebben az évben 35 millió forintot, a szokásosnál lényegesen nagyobb összeget, költ árkvizvédelmi munkákra az északdunántúli vízügyi igazgatóság. megkezdtek ugyanis a marcal rendezését is, mert ez a folyó 1963-ban kilépett medréről és nagy területeket árasztott el.

/folyt.köv./

9.20/- szb

-10-

bb 16. /töltéserősítések... 1. folyt./- szb

a marcal rendezési munkáját - amire összesen 73 millió forintot irányoztak elő - 1967-ben fejezik be. ez év végéig megépítik a mórchidai körtöltést és megerősítik a védőgátat a folyó felső 10 kilométeres szakaszán.

másik nagyobb munkája az északdunántúli vízügyi igazgatóságnak a komáromi árkvizvédelmi vonal építése. a komáromi személy- és tengerpályaudvar előtt három kilométer hosszúságban felújítják a töltést. a mosoni kisduna-ágon a jobbparton abda és kunsziget között, a balparton pedig győr és bácsa között erősítik a töltést.

az idei árkvizvédelmi munkák kiterjedtek a rábca alsó szakaszára is. a balparton győr és börcs között végeztek töltés-erősítést és ezt a munkát már be is fejezték. jövőre kerül sor a jobbparti részre.

az idén kedvezett az időjárás az árkvizvédelmi munkáknak, úgy-hogy a terveket határidőre teljesítik a vízügyi igazgatóság dolgozói. /mti/

--

bb 17. tökéletesítették a hazai gyártmányú liofilizáló készüléket

vid tné szb ki

1964. augusztus 21.

pécsett, az orvostudományi egyetem mikrobiológiai intézetének megbízásából érdekes feladatot oldott meg a villamosgépjavító és karbantartó ktsz hűtős részlege. dr. kontrorh tivadar tanársegéd ötlete alapján varga józsef és bíró lajos villamosszakemberek együttes munkával elkészítették az első hazai gyártmányú liofilizáló-fagyasztva szárító - készüléket. ez olyan berendezés, amely különféle savak, fehérjék, baktériumok szárítására - porítására - illetve hosszabb tárolására alkalmas. az orvosi kutatómunkának ma már szinte nélkülözhetetlen segédeszköze, de nagy a jövője a mezőgazdasági kutatás, az élelmiszeripar területén is.

a kísérleti példány két éve működik sikerrel a pécsi egyetemen. a villamos szakemberek ez idő alatt rendszeres kapcsolatot tartottak a kutatóintézettel és figyelemmel kísérték a készüléket. az így szerzett észrevételek, tapasztalatok hasznosításával az idén újabb, korszerűsített készülékek gyártásához fogtak hozzá. ezek a berendezések mozgathatók, használatuk nincs helyhez kötve. két típust dolgoztak ki, egy- és kétfokozatú. az előbbivel minusz 30-32, az utóbbival minusz 46 fokos hőmérsékletet érnek el. nagyobb teljesítményű vákuumlámpák beépítésével az előkészítés folyamatát gyorsították meg. a tökéletesített példányokból az első a sikondai bányász éjjeli szanatórium laboratóriuma, a másikat a fertődi növénytermesztési és növénynevelési kutató intézet kapta. dolgoznak a harmadik készüléken is, amelynek a magyar tudományos akadémia biokémiai intézete lesz a tulajdonosa. a konstrukció nagy előnye, hogy teljesen hazai anyagokból állítható elő. a külföldről importált hasonló berendezés ára többszöröse a hazainak. /mti/

--

9.30/a

- 11 -

bb. 15. megtalálták a „kórokozóját”, és elkészítették az ellen-szerét

i/tz/sk/a/vg

1964. augusztus 21.

becslések szerint évente legalább egymilliárd forint veszteséget okoz a népgazdaságnak, hogy gépjárműveinkben túlságosan hamar mennek tönkre a motorok. ez a panasz egyébként ma az egész világon általános. a különböző cégek igyekeznek is hol egyik, hol másik alkatrész módosításával növelni a motorok élettartamát és érnek is el így sikereket. arra azonban, hogy a motorok élettartamát fogasztó összes „kórokozók”, hatását egyenként és egymáshoz viszonyítva is általános vizsgálattal kell megállapítani, először a járműfejlesztési intézet kutatói gondoltak.

a vizsgálatot az elmúlt öt évben végezték el, és az meglepő eredménnyel járt. kiderült ugyanis, hogy a „kórokozók”, nagy többsége - éppen azok, amelyekre elsősorban gondolták, így például a motorba beépített anyag rossz minősége, a meg nem felelő üzemanyag, és kenőolaj, a szerkezeti és megmunkálási hibák, stb. - együttvéve legfeljebb 10 százalékban, viszont a szűrés tökéletlensége egymagában több mint 90 százalékban felelős a motorok korai tönkremeneteléért. ha a megfelelő szűrés révén meg lehetne kimélni a motorokat azoktól az apró porszemektől és egyéb szennyező anyagoktól, amelyek ilyen nagy „sikerral”, koptatják belsejüket, a motorok élettartamát a jelenleginek többszörösére lehetne növelni.

a járműfejlesztési intézet nem érte be ennek a diagnózisnak a megállapításával. szakemberei kidolgozták a gyógyszerek „recept-jét”, sőt még az elkészítésben is segédkeztek. közreműködésükkel sikerült megszerkeszteni az új, minden igényt kielégítő üzemanyag-, kenőolaj- és légszűrőberendezéseket. az első két változat már gyártja a kosmotor- és gépgyár, és remélhetőleg rövidesen megkezdí a légszűrők sorozatgyártását is. az új konstrukciók pedig nemcsak azzal hátálják majd meg a kutatók munkáját, hogy megfoszszabbitsák motorjaink élettartamát, hanem exportunk fokozásával is, mert éppen jó minőségük révén bőven kínálkozik számukra felvevőpiac./mti/

--

bb. 18. magnetofon-szalagon üzent, adjanak vért

vid/j/a/sr

1964. augusztus 21.

győr-sopron megyében egyre több azoknak a száma, akik térités nélkül adnak vért. a kapuvári kórház belgyógyászati osztályáról szalai jánosné osli lakos magnetofon-szalagon üzent falujába, osliba, és „elmondotta”, hogy a véradók segítettek gyógyulásában. a magnószalagot a falu „studiójából”, leforgatták, és utána a kis létszámú községben több mint nyolcvan jelentkezték térités nélküli önkéntes véradásra./mti/

--

10.04/a

- 12 -

bb. 19. elkopott kossuth lépcsője

vid/j/a/sr

1964. augusztus 21.

a debreceni református kollégium épületében van az értékes állománnyal rendelkező híres nagykönyvtár. az első emeleti nagykönyvtárhoz tölgyfalépcső vezetett. a több mint másfélszáz éves tölgyfalépcsők - amelyeken egykor kossuth is járt - alaposan megkoptak. szükségessé vált kicserélésük. ezért most a régi tölgyfalépcsőket lebontották a kollégium épületében, és új tölgyfalépcsőket helyeznek el a nagykönyvtárig és a második emeleten levő oratóriumig, amely egykor színhelye volt a magyar országgyűlés üléseinek is a magyar szabadságharc időszakában. ugyanebben a tereben ülésezett a felszabadulást követő időkben az ideiglenes nemzetgyűlés is./mti/

--

bb. 20. több mint 300 hegedűt készített eddig farkas béla győri aranykoszorus hegedűkészítő

vid/j/a/zs

1964. augusztus 21.

az első világháború óta készíti híressé vált hegedűt farkas béla aranykoszorus győri hegedűkészítő. az idős mester ifjú korában a cserepes mesterséget tanulta, de egy balesete után hosszú kényszerpihenőre szorult, és egy orosz hadifogolytól kapott kedvet a hegedűkészítéshez. azóta több mint 300 hegedű került ki keze alól, s az általa készült hegedűk eljutottak már a világ minden részébe./mti/

--

bb. 21. színházi bérlettulajdonosok a borsodi falvakban

vid/j/a/zs

1964. augusztus 21.

a miskolci nemzeti színház az elmúlt napokban 70 községben megkezdte az 1964-65-ös évadra szóló bérletek árusítását. számos termelészövetkezet kollektív bérletet vásárolt, hogy legjobb dolgozóit színházi előadásokkal jutalmazza. a falusi bérlettulajdonosok külön autóbuszokon és vonatokon utazhatnak majd az előadásokra./mti/

--

10.10/a

- 13 -

Me

bb 22. Masfélmillió forintot jövedelített a baromfitenyésztés és a gyarmati szövetkezeti gazdáknak

vid kz/sk szb bs

1964. augusztus 21.

a veszprém megyei gyarmat községben gazdálkodó termelősövetkezet a mostoha talajviszonyok és a krónikus munkaerőhiány miatt hosszú ideig szerepelt a vidék leggyöngébb középgazdaságai között, az elmúlt évben azonban háztáji istállók átalakításával és olcsó nád-falu idényótlak építésével megpróbálkoztak nagyobbarányú baromfitenyésztéssel. a kezdeményezés bevált, az első évben 100 ezer baromfit értékesítettek, az idén pedig már több mint 140 ezret adtak el, s ez több mint másfélmillió forint jövedelmet hozott a községnek. az új üzemág bevételeiből további beruházásokat eszközöltek: már az idén üzembehelyeznek egy teljesen korszerű 6 ezer férőhelyes baromfiótlak. a tervek szerint a jövőben ők látják el törzsellománnyal dunántul csaknem valamennyi közös gazdaságát. /mti/

--

bb 23. korszerűbb technológiával jobb minőségű kenőolajat készítenek almásfüzitőn

vid tné szb ki

1964. augusztus 21.

a komáromi kőolajipari vállalat almásfüzitői üzemében a hazai kőolajfeldolgozóknak még nem alkalmazott korszerű eljárást kísérelték ki. a forró kenőolajakat a finomítás utolsó szakaszában ugynevezett derítőfölddel megsűrítik. ez a föld kivonja az olajból a még bennmaradt szennyező anyagokat. a régi módszerrel száz, az újjal pedig 250 fok hőmérsékleten történik az utófinomítás. a magashőfokú szűréshez új csőkemencét és teljesen zárt, új típusú szűrőpréseket helyeztek üzembe. a termelési próbák máris igazolják a műszakiak számítását. meggyorsult a szűrés sebessége és tisztább szűrésű, magasabb élettartamú, tehát jobb minőségű kenőolajat nyernek. évenként 40 000 - 50 000 tonna kenőolajat finomítanak majd az új technológiával.

a korszerű berendezések munkábaállításával egyidejűleg több nehéz fizikai munkát is megszüntettek az olaj finomításánál. a melegét árasztó berendezésektől távol központi műszerfalat szereltek fel, s innen ellenőrzik, irányítják a szűrőprések munkáját. /mti/

10.30/e

--
- 14 -

me

bb 24. megtöbbszörözi a kőolajkutak termelését a magyarországi eljárás

i tz/tné szb ki

1964. augusztus 21.

még vár a szabadalomra, de máris több mint 50 olajkutnál „működik”, az az eljárás, amelyet az országos kőolaj- és gázipari tröszt öt szakembere a kőolajtermelés növelésére dolgozott ki.

a módszer lényege az, hogy az olajtároló rétegekbe a kut közvetlen környezetébe olyan vegyszereket juttatnak, amelyek megjavítják a kőzetek porózus csatornáinak átteresztőképességét, s így szabad utat engednek az olaj számára a kut csövéhez.

már az első kísérlet is jelentős sikerrel járt: Lovászinban az egyik kut mindössze három köbméteres termelését 23 köbméterre, vagyis az eredetinek több mint hétszeresére sikerült növelni. ezt követően a tröszt és az olajtermelő vállalatok támogatásával a módszer hamar elterjedt. a dunántulon, majd a nagyalföldön is alkalmazásba vették azoknál az olajkutaknál, amelyeknek gyenge hozama a környező kőzetek rossz átbocsátó képességére volt visszavezethető. az eljárást ezek az utóbb szerzett tapasztalatok is teljes mértékben igazolták. bár a termelés növekedésének arányát természetesen döntően befolyásolják a helyi adottságok, a hozamot mégis az esetek többségében a réginek körülbelül háromszorosára, nem egyszer azonban még ennél is nagyobb arányban sikerült növelni. /mti/

--

bb 25. gazdag népművelési program az őszi-téli hónapokban somogyban

sk szb zs

1964. augusztus 21.

a napokban többhetes gondos munka után elkészült somogy megye 1964/65. évi népművelési terve. eszerint a mezőgazdasági tárgy ismeretterjesztő előadásokkal párhuzamosan csaknem minden községben nyolc előadásból álló rövid téli tanfolyamokat szerveznek, amelyeken a résztvevők a mezőgazdasági kérdéseken kívül közérdeklődésre számot tartó időszzerű politikai és kulturális eseményekről is hallhatnak majd előadásokat. az idén először több somogyi községben téli estéket rendeznek, amelyeken színvonalas kulturális műsorokkal, előadásokkal és érdekes filmek vetítésével szórakoztatják majd a falvak lakosait. sokhelyütt ismeretterjesztő kirándulásokot szerveznek, amelyeknek során egy-egy történelmi nevezetességű város, híresebb iparvidéket vagy gyárat tekintenek meg a falusi látogatók. több termelősövetkezetben ismét megszervezik a tavaly jól bevált népszerű tapasztalatcsere-látogatásokat egy-egy szomszédos közös gazdaságba.

/folyt.köv./

10.25/e

- 15 -

me

bb. 25. /gazdag népművelési... 1. foly... szb

a tavalyinál több munkásakadémiát, érdekes ankétot, közérdekű ismeretterjesztő előadást szerveznek, növelik az üzemi dokumentum- és képzőművészeti kiállítások számát. fokozottabban segítik a művészeti, műkedvelő mozgalmak kibontakozását, több segítséget nyújtanak az üzemi könyvtáraknak. szeptemberben ismét megnyílnak az üzemi iskolák és elkezdődnek a különböző szakmai tanfolyamok is. megkezdik az egyes községek és üzemek 20 éves fejlődését dokumentáló kiállítások anyagának gyűjtését és a különböző hely- és fejlődéstörténeti adatok feldolgozását. /mti/

bb. 26. magyar párt-és kormányküldöttség a román népköztársaság felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken

tné/a-cz

1964. augusztus 21.

a román népköztársaság felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken magyar párt-és kormányküldöttség vesz részt. a küldöttség vezetője kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, tagjai: borbándi jános, honvédelmi miniszterhelyettes és kuti jeno, a magyar népköztársaság bukaresti nagykövete. a magyar párt és kormányküldöttség augusztus 21-én megérkezett bukarestbe. /mti/

10.55/a

- 16 -

bb. 27. a Lottó nyertes számai

tné szb -cz

1964. augusztus 21.

a sportfogadási és lottó igazgatóság tájékoztatása szerint a balatonfüredi szabadtéri színpadon megtartott Lottósorsoláson a 34. játékhéten a következő számokat húzták ki:

18, 21, 55, 68, 77

/mti/

bb. 28. gyorsmértleg a szegedi szabadtéri játékokról - hetven-ezer néző - két jubileumi előadás - jövő évi előkészületek

vid/j/a/hk

1964. augusztus 21.

augusztus 20-án este a kisbojtár című táncjáték előadása volt a nagy sikerű szabadtéri játékok fináléja. ezzel befejeződött az idei nagy művészeti produkció, amelynek előadásaiban több mint hetvenezren gyönyörködtek a dóm téren.

a mostani évad az ünnepi játékok történetében két jubileumot is hozott. augusztus 16-án tartották meg a harmincas évek óta sorrendben a 175. előadásnapot, amikor az aida-t mutatták be 7000 főnyi közönség előtt. augusztus 19-én pedig a szabadtéri játékok felújítása utáni századik előadásban gyönyörködtek a nézők.

a város idegenforgalmi hivatalának adatai szerint a nagy művészeti rendezvény időszakában, július 24-től augusztus 20-ig, 190 000 hazai és külföldi vendég fordult meg szegeden. csak a különjáratú autóbuszok száma meghaladta a háromszázötvenet. az érdeklődésre jellemző, hogy több mint 200 turistacsoport kért idegenvezetést, ismerkedett meg közelebbről a várossal.

minden vendég természetesen nem tekintette meg az előadásokat, de részükre is színvonalas szórakozást nyújtottak az olyan rendezvények, mint az országos nyári tárlat, a szegedi nyári egyetem, a rózsaparádé, az őszibarack-bemutató, a strauss-est, az orgona-hangversenyek, a ruházati, munkásvédelmi és egyéb kiállítások.

a játékok igazgatósága máris megkezdte a jövő évi előkészületeket. a hagyományokhoz híven ugyancsak erkel-darabbal, a bánk bán-nal nyitnak. új, korszerű díszlet-megoldásokkal tűzik ismét műsorra a néhány évvel ezelőtt nagy közönségsikertel játszott madách-művet, az ember tragédiáját. a műsortervben helyet kapott puccini turandot-jának bemutatása is - külföldi vendégművészek tolmácsolásában. ezenkívül neves külföldi ballettegyüttesekkel folytatnak tárgyalásokat, s még egy bemutatóra kerül sor, amelyet az igazgatóság későbbi időpontban határoz meg. /mti/

13.08/- szb

-17-

bb 29. a kongói /brazzaville/ köztársaság elnök táviratában
irata dobi istvánhoz

sk szb hk

1964. augusztus 21.

alphonse massamba-debat, a kongói köztársaság /brazzaville/
elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki
tanács elnökének, a kongói nemzeti ünnep alkalmából kifejezett jó-
kívánságaiért. /mti/

--

bb 30. házhoz megy az eladó - a keravill és az áruházak ujsze-
ri televízió árusítási kísérlete

i kf/kf szb vg

1964. augusztus 21.

az otp hitelakció újabb kedvezményeinek hatására a nyári holt
szezomban is megélnék a televízió forgalma. a fővárosban au-
gusztus elejéig, egy hónap alatt, mintegy 7 000 készüléket adtak
el, más években ebben az időszakban négyezer-ötezer kellett el, a
kedvezményhez a keravill most újabb könnyítéssel járul hozzá,
maximális vásárlási kényelmet nyújt a közönségnek.

a vállalat ugynevezett megbízott hálózatot hozott létre, a vál-
lati megbízottak - egyelőre mintegy 30 fő, később a szükség sze-
rint 50 képzett eladó - a főváros 16 kerületében a családi házak-
ban, a lakásokban keresik fel a dolgozókat az esti órákban és a
munkaszüneti napokon. a keravill megbízottainál a lakásban rendel-
hető meg az otp hitelakcióban kapható négyfajta - az at 611-es,
az alba regia, a carmen és a kékes - televízió készülék. az érdek-
lődőknek a vállalat egy nap alatt minőségileg kifogástalan, elő-
zőleg kipróbált készüléket szállít díjmentesen, felszereli, üzem-
behelyezi, s vételkényszer nélkül a lakásban hagyja néhány napig
kipróbálásra, a vásárlás egyébként ugyanúgy történik, mint az
üzletben. készpénzfizetés esetén a megbízott azonnal átveszi a ké-
szülék árát, részletfizetéskor pedig az akció előírásai az érvé-
nyesek. a keravill megbízottai már rendszeresen járják a televízió-
val nem rendelkező lakásokat.

a keravill „szórásából”, kieső 7., 8., 9., 10., 14. és 20.
kerületben rövidesen a corvin, az otthon, a kalvin téri és a szí-
várvány áruház szervezi meg a televízió „házi”, árusítását. így a
főváros egész területén lehet majd televíziót vásárolni anélkül,
hogy a vevő a lakásból kimozdulna.

a fővárost egyébként pécs már megelőzte e kezdeményezéssel. a
vidéki városban két nap alatt hat megbízott 70 televízió készülé-
ket adott el a lakásokban. /mti/

--

13.15/a

- 18 -

PK

bb 31. eisenhüttenstadti ifjúsági küldöttség dunaujvárosba

vid j szb zs

1964. augusztus 21.

pénteken ifjúsági küldöttség érkezett az ndk-beli eisenhütten-
stadtból dunaujvárosba. a küldöttség tagjai a városi kisz bizott-
ság vendégeként tíz napot töltenek magyarországon. megtekintik du-
naujváros üzemeit, találkoznak a város fiataljaival, ellátogatnak
a megyeszékhelyre, a balatonra, pécsre és budapestre is. /mti/

--

bb 32. hétfőn kezdődik a beiratkozás a józsef attila szabad-
egyetemre - négy tagozaton 76 féle előadássorozatot indítanak
- sajtótájékoztató az 1964-65. évi programról

t tf/sk szb zs

1964. augusztus 21.

hétfőn a muosz székházában sajtótájékoztatót ismertették a
tit - tízéves jubileumát ünneplő - józsef attila szabadegyetemé-
nek oktató-nevelő tevékenységét és 1964-65. évi programját.

a budapestiek közkedvelt művelődési intézményének - az ugyan-
csak népszerű nyelvtanfolyamokon kívül - 1954 óta mintegy 75 000
hallgatója volt. az érdeklődők a társadalom legkülönbözőbb réte-
geit képviselik: a hallgatóság korszerűtlen megoszlásában az utób-
bi esztendőkből „fiatalodás”, tapasztalható. növekedett a hall-
gatók iskolai előképzettsége is.

a szabadegyetemen az ősztől négy tagozaton tanulhatnak az
érdeklődők. összesen 76 előadássorozatot indítanak, a különféle
studionok anyagát művészeti, társadalom- és természettudományi,
valamint műszaki témakörökből állítják össze.

a társadalomtudományi tagozaton érdekesnek ígérkezik két fi-
lozófia sorozat: az egyik a marxista filozófia szemszögéből
vizsgálja a tudományok, a technika eredményeit, a társadalomban
végbemenő gazdasági és tudati fejlődést; a másik tudományosan
elemzi, bírálja korunk divatos polgári filozófiai irányzatai ki-
emelkedő képviselőinek - nézeteit, a személyiség alakulását, az
emberekkel való bánásmód, a vezetés, a jó munkaközösség létrejöt-
tének pszichológiai feltételeit, pedagógiai, etikai vonatkozásait
tárgyalja a felnőttek pedagógiájával és pszichológiájával foglal-
kozó sorozat. a népgazdaság irányításának és a vállalatok működé-
sének közgazdasági, jogi kérdéseivel is megismerkedhet a hallga-
tóság. a népi ülnököknek és a társadalmi bíróságok tagjainak pél-
daut az igazságszolgáltatás időszéri kérdéseiről tartanak tájé-
koztatókat.

/folyt.köv.-

13.40/a

- 19 -

PK

bb 32. /nétfőn kezdődik... 1. folyt./

a négy évfolyamra ütemezett irodalmi előadások áttekintést nyújtanak a világirodalom nagy korszakairól, legfontosabb irányzatairól és kiemelkedő mestereiről - az ókortól napjainkig. egy-egy sorozat mutatja be az „élő”-világirodalom és a mai magyar irodalom kiemelkedő egyéniségeit. a művészeti tagozaton érdekességre tarthat számot a 20. századi magyar és európai képzőművészet kiválóságaival foglalkozó sorozat, s bizonyára sokan hallgatják majd a ma élő neves magyar szobrászok munkásságáról szóló előadásokat. a művészeti tagozat hallgatói megismerkedhetnek továbbá a zeneörténet nagyjainak életművével, a színház- és filmművészet kiemelkedő alkotásaival, a fotó-esztétikai alapfogalmakkal és a korszerű lakáskultúra problémáival.

a természettudományi tagozat nyolc sorozata többek között a kvantum-fizika, a kristályfizika, a kristálykémia, a modern szerkezeti kémia, a gyógyszerkémia érdekes problémáival foglalkozik; megismerteti a hallgatókat a csillagászati kutatások legújabb eredményeivel és a matematikai tudományok problémáival.

a műszaki tagozaton ehangzó előadások többek között villamosági, kibernetikai, építőipari, híradástechnikai, világítástechnikai és fotó-technikai témákat ölelnek fel.

a sokrétű programot irodalmi, művészeti, közgazdasági, csillagászati, egészségügyi és földtani speciális kollégiumok egészítik ki.

a szabadegyetem hallgatói az oktatási év végén látogatási bizonyítványt kapnak. az előadásokon - korára és iskolai végzettségére való tekintet nélkül - bárki részt vehet. beiratkozni augusztus 24-től szeptember 5-ig a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen /naponta 3-tól este fél 8-ig, szombaton 12-től 3 óráig/, szeptember 7-től október 2-ig pedig a muzeum utca 7. szám alatti kossuth klubban lehet szombat kivételével 3-7 óráig. /mti/

..-

bb 33. nőtt az olvasók tábora, emelkedett a kulturális rendezvények látogatottsága győrről - ülést tartott a városi tanács

vid j szb zs

1964. augusztus 21.

pénteken ülést tartott győr város tanácsa. az ülésen egyebek között értékelték az 1963/64. művelődési évad eredményeit. a város kulturális életével foglalkozva megállapította a tanácsülés, hogy az elmúlt évben csaknem huszonötezerrel többen hallgatták a tudományos ismeretterjesztő előadásokat, mint az előző esztendőben. különösen a lakóterületen megrendezett munkásakadémiáknak volt nagy sikerük. a rendszeres hallgatók száma elérte a 12 000-et.

/folyt.köv./

13.47/e

- 20 -

bb 35. /nőtt az olvasók... 1. folyt. szb

nőtt az olvasók tábora is. a felnőtt lakosság százatosa beiratkozott, rendszeres olvasója valamelyik könyvtárnak. ugrásszerűen emelkedett a fiók-könyvtárak olvasóinak száma. a könyvtárlátogatás egy év alatt két és félszeresére emelkedett, de még ez is kevés, mert a jelenlegi egy olvasóra jutó 4.7 könyv már nem elégíti ki a megnövekedett igényeket.

tetemesen megnőtt a kulturális rendezvények látogatottsága. egy év alatt 31 hangversenyt tartottak győrről több mint 10 000 hallgató részvételével. a város műcsarnokában megrendezett kiállításoknak 25 000 látogatója volt; a xantusz jános muzeum képtárát pedig 13 000-en tekintették meg. /mti/

..-

bb. 34. óriásvidra a varsában

vid/gk/e hk

1964. augusztus 21.

„ismeretlen tettes”, lopkodta az elmúlt hónapokban a csongrádi haladás halászati szövetkezet tagjainak zsákmányát. az ügyes, szinte mindvégig nyomtalanul „dolgozó”, tolvaj - egy 120 centiméteres óriásvidra - végülis saját ügyetlenségének áldozata lett. belekeveredett az egyik varsába, s így sikerült a halászoknak szárazra emelniük. a ritka víziemlős értékes prémje kárpótolta a halászokat a zsákmányban okozott károkért. /mti/

..-

bb. 35. „kormosodik”, a szegedi paprika

vid/gk/e hk

1964. augusztus 21.

szinpompás képet nyújtanak a szegedi fűszerpaprika-táblák: a májusban palántázott paprikák szedésre érettek, a júniusiak pedig most „kormosodnak”, a szedésre érett vérpiros terméssel pompázó táblákon megkezdték a betakarítást. a csányteleki szabad május termelőszövetkezetből pénteken megérkezett az első szállítmány a szegedi feldolgozó vállalat telepére is. az általános szedési időny a jövő héten kezdődik meg, s akkor csakhamar üzembe állnak a feldolgozó gépek is. /mti/

..-

13.55/e

- 21 -

bb. 36. időjárásjelentés

fmé/e hk

1964. augusztus 21.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 21-én, pénteken délben 12 órakor:

tovább melegszik az idő

az elmúlt 24 óra folyamán közép-európa térségében egy magasnyomású gerinc és ezzel csendesebb, szárazabb időjárás alakult ki.

hazánkban tegnap az északnyugati határszélen egész napon át borult maradt az idő, vagy csak egy-két órára sütött ki a nap, máshol 3-8 órás napsütést mértek, sőt az északkeleti megyékből 9-11 órás napsütést is jelentettek, néhány helyen jelentéktelen mennyiségű eső esett, a hőmérséklet általában 21-25, a tartósan borult nyugati határszélen azonban csak 18-20 fokig emelkedett, ma hajnalban általában 10-14, az északi határszélen 8-9 fokig hűlt le a levegő, ma délelőtt országszerte kevés volt a felhő, a hőmérséklet 20-23 fok között váltakozott.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 18.9 fok volt, a sokévi átlagnál 2.5 fokkal alacsonyabb.

budapesten pénteken délben 12 órakor a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. - a balaton vizének hőmérséklete síófoknál: 21 fok.

várható időjárás szombaton estig: kissé felhős idő, eső nélkül, megéltékülő déli szél, a nappali felmelegedés fokozódik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 10-14, legnagyobb nappali hőmérséklet szombaton: 25-28 fok között.

a duna vízállása pénteken reggel budapestnél: 222 cm. /mti/

...-

14.00-/a

- 22 -

mti

bb. 37. nemzetközi divat-tapasztalalás a gellért szállóban

i kf/kf/e vg

1964. augusztus 21.

az okisz jó sikerrel innapi nemzetközi divatbemutatója után, pénteken ausztria, bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk, az nsk és románia - szakemberek részvételével ankétot tartott a gellért szállóban. a nemzetközi tanácskozáson a ruházatkodás, elsősorban a divat alakulásának és irányításának problémáiról, az egyes országok ruházatkodási kultúrájáról esett szó.

a nemzetközi divat-tapasztalaláson váradí listó, az okisz főosztályvezetője a hazai szövetkezeti ruházati ipar fejlődéséről, tevékenységéről tájékoztatta a külföldi szakembereket. elmondotta többek között, hogy hazánkban bár széles méretskálában, egyre jobb minőségű, szép női- és férfi ruhákat készít az állami konfekciós ipar, mindenki igényét nem tudja kielégíteni, ez látszik abból is, hogy az utóbbi években növekedett az érdeklődés a méretre készült ruhák iránt. a szövetkezetek méretes-ruhaforgalma három év alatt több mint 15 százalékkal növekedett, az ilyen irányú igények kielégítésén országszerte 250 szövetkezet 884 fiókjában mintegy 4 000 dolgozó tevékenykedik, s igyekszik gyorsan követni a divat változásait. ennek érdekében a szövetkezeti ipar évente mintegy 4 000 modellt készít, s 600 szabász rendszeresen tanfolyamokon sajátítja el az új divatszabási követelményeket.

a külföldi országok képviselői hasonlóan beszámoltak ruházati tevékenységükről, problémáikról. /mti/

...-

14.05/a

- 23 -

mti

bb. 38. metszet, bélyeg, ex libris a borról - megkezdték a mezőgazdasági kiállítás nemzetközi borászati pavilonjának berendezését

1/1e/a/hk

1964. augusztus 21.

Budapestnek mind tekintélyesebb szerepe van a nemzetközi borászati szakmában, s ezt nemcsak a világhírné magyar boroknak köszönheti, hanem a nemzetközi borversenyeknek is, amelyek közül éppen most fejeződött be a negyedik. Fővárosunknak ehhez az új rangjához, lesz méltó az országos mezőgazdasági kiállítás nemzetközi borászati pavilonja, ahol pénteken kezdték meg a belső berendezési munkákat.

A pavilon három borászati vonatkozású kisgrafikai kiállításnak ad helyet. A legnagyobb érdeklődésre a nemzetközi borcímke-kiállítás tarthat számot, amely egyébként a maga nemében az első az egész világon. A 33 méternyi hosszú üvegvitrinek előtt a közönség a négy nagy világrész 15 országának - közöttük például Algériának, Chilének, Japánnak és az USA-nak - mintegy 2000 különféle borcímkejében gyönyörködhet, mégpedig a szó szoros értelmében, mert a címkek többsége valóságos művészi alkotás. Igen tanulságos lesz ez az érintett szakembereknek is, bár az ezirányú tanulásért nem kell „a szomszédba menniük”, mert - mint a kiállításon látható lesz - a múlt századi magyar borcímkek között is akadnak művészi értékű metszetek és más kisgrafikák.

Igen érdekesnek ígérkezik a pavilon további két kiállítása is. Az egyik 77 ország több mint 600 szőlészeti és borászati témájú bélyegéből áll, a másik pedig ugyanilyen témájú ex libris-ekből. Ezt a mintegy 100 darabos muzeális értékű gyűjteményt tulajdonosa Lippóczy Norbert Lengyelországban élő hazánkfiá bocsátotta a mezőgazdasági kiállítás rendelkezésére.

A nemzetközi borászati pavilonban „eredeti” anyagot is láthat majd a közönség: a 4. budapesti nemzetközi borversenyen résztvevő 1400 féle bor egy-egy palackját, a verseny színvonalát pedig a laikusok is „ellenőrizhetik”, mivel a díjnyertes borok a pavilon poharazójában forgalomba is kerülnek. /mti/

14.50
a

- 24 -

PKA

bb. 39. csucsforgalom a győr megyei mezőgazdasági laboratóriumokban

vid/kz/sk/a/hk

1964. augusztus 21.

Az idei őszön együttesen 1400 vagon kenyérgabonát vetnek el a Győr-Sopron megyei közös gazdaságok. A vetőmag 85 százalékát maguk a termelősövetkezetek készítik elő. E munka az aratás előtt megkezdődött: már a lábon álló gabonából kiválasztották a vetőmagnak valót, külön csépellék, gondosan tisztították, most pedig mintákat küldenek belőle a járási mezőgazdasági laboratóriumokba. A laboratóriumok csiráztatás és ezermagsúlymérés után közlik a termelősövetkezettel, hogy mennyit kell holdankint elvetniük, hogy a kellő sűrűségű növényállományt biztosítsák. Ha a beküldött mintát, illetve a termelősövetkezet vetőmagját alkalmatlannak találják a vetésre, akkor mindjárt javaslatot tesznek arra is, hogy melyik termelősövetkezettel cseréljenek. /mti/

bb. 40. diósgyőri kohász küldöttség a csehszlovák testvérüzem jubileumi ünnepségén

vid;tné/a/hk

1964. augusztus 21.

Pénteken öt tagú küldöttség utazott a Lenin kohászati művekből csehszlovákiába. A diósgyőri kohász delegáció részt vesz a trinec-i kohászati kombinát 125 éves fennállása alkalmából megrendezésre kerülő jubileumi ünnepségen. A látogatást - a korábbi kezdeményezés folytatásaként - felhasználják arra is, hogy a két hasonló adottságú testvérüzem között kialakuljanak baráti kapcsolatok elmélyítsék. /mti/

bb. 41. „Lányával”, és „unokájával”, utazott páva az országos mezőgazdasági kiállításra

vid/gk/a/hk

1964. augusztus 21.

Vas megyéből pénteken indították utnak az országos mezőgazdasági kiállításra az állatokat. Közöttük van az országos híri büki Lenin termelősövetkezet páva nevű tehene és két leszármazottja „Lánya”, és „unokája”, páva 11 éves, legmagasabb évi tejhozama nyolc és félezer kilo. „Lánya”, és „unokája”, amelyek az 1962-ben megrendezett kiállításon már aranyérmeket nyertek, évi ötezer liter tejet adnak.

A csepregi állami gazdaságból 17 tenyészállatot, ha bikát, hét tehenet és négy üszőt küldtek az országos seregszemlére. A sárvári és a vásárosmiskei termelősövetkezetből üszöket, a szombathelyi állami gazdaságból tehenet, a sárvári állami gazdaságból kancákat, a vassurányi magyar-szovjet barátság tsz-ből pedig kocákat szállítottak a kiállításra. /mti/

14.50/a

- 25 -

PKA

bb 42. megkezdte próbaüzemét a győri új oxigén- és dissousz-gázgyár - észak- és nyugat-dunántul valamennyi üzemét ellátja hegesztéshez szükséges oxigénnel.

vid tné szb szf

1964. augusztus 21.

a budapesti oxigén- és dissousz-gázgyár vállalat új oxigéngyárat építtetett győrött, a 41 millió forintos beruházásra azért volt szükség, mert a régi győri oxigéngyár, amelynek népi termelése mindössze kétezer köbméter volt, nem tudta már ellátni a mind többet igénylő győri és környékbeli ipari üzemeket a hegesztéshez nélkülözhetetlen oxigénnel.

az új gyárat a város ipari negyedében, a nemrég elkészült kénnyégyár közelébe telepítették. építését 1962-ben kezdték el és a hozzátartozó szociális, kulturális létesítményekkel együtt most fejezték be. a korszerű gépi berendezést a német demokratikus köztársaság szállította, a szerelést német szakemberek irányították. a próbaüzem megkezdődött. az első tapasztalatok szerint az új gyár mennyiségileg is, minőségileg is jól dolgozik, úgyhogy rövidesen sor kerülhet végleges üzembehelyezésre.

az új gyár teljesítőképessége hatszorosa a réginek, napi termelése eléri a 12 000 köbmétert, úgyhogy nemcsak győr, hanem egész nyugat- és észak-dunántul ipari üzemelt ellátja a dissousz-gáz égését tápláló oxigéngázzal. /mti/

..-

bb 43. művelődési otthont avattak mázán

vid j szb zs

1964. augusztus 21.

a keleti-mecsek szélén levő mázán pénteken új községi művelődési otthont avattak. a korszerű művelődési otthon építését a mecseki szénbányászati tröszt szocialista brigádjai mintegy 100 000 forint értékű társadalmi munkával segítették. /mti/

..-

14.55/a

- 26 -

pk

bb 44. lezárják a közúti forgalom előtt a belgrád rakpart egyrészét

i kf/kf/m/vg

1964. augusztus 21.

az erzsébet hid pesti hídfőjének kialakítása során újabb út- és vágányépítés kezdődik. a belgrád rakparton végleges helyükre teszik a villamos síneket, az irányi utcát egy szintbe hozzák a március 15- térrel, így az uttestet mintegy másfél méterrel lesüllyesztik. a munkálatok előreláthatólag két hónapot vesznek igénybe, s erre az időre ezen a részen szünetel a közúti forgalom.

a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága közli, hogy augusztus 24-én, hétfőn reggel 5 órától a belgrád rakpartnak a hajóállomás és a március 15. tér közötti szakaszát a közúti forgalom előtt elzárja. ezen a szakaszon csak a villamos közlekedik. /mti/

..-

bb 45. kitüntetés

j/m/zs

1964. augusztus 21.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. katona zoltánnak, a legfőbb ügyész első helyettesének érdemei elismeréséül, 50. születésnapja alkalmából, a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

a kitüntetést dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára, pap jános, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese, dr. korom Mihály, az mszmp központi bizottságának titkára, nácz sándor, az mszmp kb osztályvezetője és dr. biró györgy, a legfőbb ügyész helyettese. /mti/

..-

15.55/-n

-27-

pk

bb 46. a szerkesztőségek figyelmébe!

vm sz

1964. augusztus 21.

rendelkezésre bocsátjuk komócsin zoltánnak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a népszabadság főszerkesztőjének a román felszabadulási ünnepségen elhangzó beszédét. az anyag embargós, csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt ünnepi gyűlés!
kedves elvtársak!

- a testvéri román nép augusztus 23-án ünnepli hazája felszabadulásának huszadik évfordulóját, ezen a nagy napon az egész haladó emberiség vele ünnepel, de különösen becses-e szabadságünnep nekünk, a szocialista világrendszerhez tartozó népeknek, a román és a magyar nép szenvedésekkel, elnyomatással és dicső harcokkal teli történelmében oly sok a közös vonás, 1945 utáni utunk pedig olyannyira egygye forrt, hogy méltán tartjuk a baráti szomszéd nép ünnepét sajátunknak is.

- 1944 nyarán a náci fasiszta hadigépezet sorsa már megpecsétlődött: a szovjet hadsereg csapásai nyomán az egyik súlyos vereséget szenvedte el a másik után, mindazonáltal még igen nagy erőt képviselt, több országot még leigázva tartott. emlékezzünk csak: ez az esztendő volt hazánk nyílt német-fasiszta megszállásának, kifosztásának és a magyarok százezrei elpusztításának legsúlyosabb esztendője is.

- az antonescu-féle fasiszta diktatura ugyanezt a sorsot szánta a román népnek, országának, ez idő tájt a náci hadigépezetre mért óriási csapások eredményeként románia északi részében már szovjet csapattestek nyomultak előre, a visszaözlő, megvert német fasiszta osztagok még gyűlöletesebbé, elviselhetetlenebbé tették a román nép számára az ország megszállását, a háborus vereség, a hatalmas véráldozat, embervesztés alapjaiban rengette meg a fasiszta román államgépezetet és a végsőkig kimerítette gazdasági erőforrásait, a néptömegek elkeseredése, gyűlölete, a német és román fasiszták ellen fordult, a romániai kommunista párt már korábban felkészült erre a helyzetre, a fasiszta diktatura által mély illegatitásban szorítva dolgozta ki az antifasiszta fegyveres akció tervét, bevonva a megvalósításba minden, a németek ellen fordult erőt, - beleértve a monarchia híveinek egy részét is, - és a hadsereg olyan tisztjeit, akik hazafias érzületből hajlandók voltak szembefordulni a fasiszta rendszerrel és a német megszállókkal.
/folyt.köv./

16,00/-m

- 28 -

PKK

bb 46. /szerk. ... 1. folyt./ m

1944 augusztus 23 lett az a nevezetes nap, amikor a cselekvés ideje elérkezett, a jassi-kisinyov frontszakaszon a hitler-fasiszta csapatok egyik legerősebb csoportjának megsemmisítésével a szovjet hadsereg megteremtette a feltételét annak, hogy megdöntsék antonescu fasiszta diktaturáját, a romániai kommunista párt által felfegyverzett és megszervezett munkáscsapatok, hazafias harci egységek foglyul ejtették antonescut, elfoglalták a főváros fontos katonai pontjait, a román hadsereg fegyverei a nép igazi ellensége, a fasiszta németország ellen fordították, a szovjet hadsereghez csatlakozva folytatták az ellenség kiűzését románia területéről, majd tovább harcolva résztvettek hazánk felszabadításában, hadi emlékezzünk meg ez alkalommal is kegyeteltel és el nem múló nálatával azokról a román hősekről, akik hazánk felszabadításáért harcolva ontották véréüket.

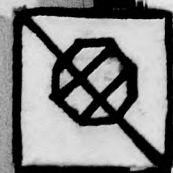
a felszabadulás, mint tudjuk, a népeknek csak a lehetőséget adta meg, hogy elinduljanak a független nemzeti lét útján, s hogy a román nép élni tudott a szabadsággal, azt elsősorban annak köszönheti, hogy - akár a magyar nép - számíthatott a felszabadító szovjetunió önzetlen és minden oldalú támogatására, a testvérnépek kölcsönös segítségére, az új rend felszabadította a dolgozó nép legjobb alkotó erőt, a testvéri román nép is - akár csak a magyar - kilépett korábbi nemzetközi elszigeteltségéből, kiszolgáltatottságából, a szovjetunióval, a többi szocialista országgal együtt haladva, az összefogásból származó legyőzhetetlen erő egyenrangú részese és minden előnyének élvezője lett, mindez együttvéve tette lehetővé, hogy most, két évtized elmúltával a román népköztársaság erős, virágzó ország, amely sikerrel halad a szocializmus felépítésének útján.

komócsin zoltán ezután részletesen beszélt a román népköztársaság dolgozóinak az ipar, a mezőgazdaság, a kultúra fejlesztésében elért nagyszerű eredményeiről, rámutatott, hogy 1963-ban a román népköztársaságban a nemzeti jövedelem csaknem 3 és félszer nagyobb volt, mint 1958-ban, a nemzeti jövedelem növekedése megteremtette a dolgozók anyagi és kulturális felemelkedésének alapjait, 1950 és 1962 között a bérből és fizetésből élők jövedelme kétszeresére emelkedett, a parasztság jövedelme 75 százalékkal nőtt, 1950-hez viszonyítva 1963-ban a kulturális célokra fordított állami kiadások egy családra eső összege majdnem ötszörösére növekedett.

/folyt.köv./
16.10/-n

-29-

PKK

- románia a felszabadulás előtt a nagyhatalmak vadászterülete és játékszere volt, - folytatta - az új románia azonban a szocialista világrendszerhez tartozik, amely a mai világhelyzetben az emberiség fejlődésének fő meghatározó tényezője. a népi románia, csakugy, mint a népi magyarország vagy bármely más népi demokratikus ország, ahhoz a testvéri közösséghez tartozik, amelynek fő gazdasági és katonai ereje a kommunizmust építő hatalmas és legyőzhetetlen szovjetunió. a szocialista országok közössége olyan erő, amellyel a veszettek, az ultrák, az eszeveszett revansisták is számolni kényeszerülnek. az imperializmussal szemben a szabadságért, függetlenségért harcoló minden nép a mi szocialista közösségünkben látja azt az erőt, amelyre biztosan számíthat, amelynek segítségével minden igazságos ügy győzelmet arat.

- a román népköztársaság dolgozó népe méltán lehet büszke két évtized alatt kivívott sikereire, a magyar és a román dolgozó nép sajátjaként becsüli egymás eredményeit, mert megérti, hogy nemcsak szomszédok, nem is egyszerűen barátok vagyunk, hanem egyformán tagjai a szocialista népek nagy családjának, amelyben testet ölt az „egy mindenkiért, mindenki egyért”, elv.

komócsin zoltán ezután utalt a román és magyar nép barátságának nagy történelmi hagyományaira, s hangsúlyozta:

- ez a barátság csak akkor és azáltal lehetett a két ország állami politikájának vezető irányzatává, amikor a szovjetunió felszabadította országainkat, s kommunista pártjaink vezetésével népeink elindultak az új társadalmi rend építésének útján, amely a kizsákmányolást megszüntetve egyszersmind mindenféle faji és nemzeti gyűlölködés és hátrányos megkülönböztetés anyagi alapját is felszámolja. amennyire érdekük volt a magyar náboboknak és a román bojároknak az „oszd meg és uralkodj!”, elv alapján, hogy román és magyar ne találjon egymásra, ne értsen egyet, olyannyira magától értetődő és elengedhetetlen érdekük a szocialista országok népeinek, hogy vállvetve, önzetlenül, minden hátsó gondolattól mentesen és minden régi, mesterséges válaszfalat ledöntve, valóban felszabadultan építsék szocialista hazájukat, erősítsék új rendjüket. ezt az óhajt és törekvést most már nem az elnyomó urakkal szemben kell érvényesíteni, hiszen mindkét nép ura lett végre saját sorsának. mindazt, amit kossuth és balcescu, majd később a forradalmi munkásmozgalom hő katonái, a kommunisták elterveztek, most állami szinten lehet és kell megvalósítanunk.
/folyt.köv./

PK

- kormányaink már 1947-ben kulturális egyezményt kötöttek, majd nem sokkal ezután, 1948 januárjában barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést írtak alá. gazdasági kapcsolataink, - elsősorban árucseré-forgalmunk - bővülését több megállapodás rögzíti, s a műszaki-tudományos együttműködést és a műszaki tapasztalatok cseréjét is 1950-óta szerződés szabályozza. a gazdasági együttműködés továbbfejlődésének, magasabb szintre emelésének fontos állomása volt az 1952. júniusában kötött egyezmény, amely iparvállalatok közös építését is előírta, több más tény is tanúsítja a szocialista nemzetközi összefogás hasznosságát magyar-román viszonylatban. országaink és népeink kapcsolatainak erősödésének kimagasló állomása volt 1958-ban, majd 1961-ben a magyar, illetőleg a román párti és kormányküldöttség látogatása egymás országában.

- magától értetődő, hogy a magunk részéről a magyar-román kapcsolatok további bővítése és elmélyítése mellett vagyunk, s ez nem is lehet másképpen. jól tudjuk, hogy a román-magyar barátság és testvériség fejlesztése érdeke mindkét népnek, s egyuttal erősíti az egész szocialista tábort, az egész békeszerető emberiséget is. e barátság ápolásáért tehát nemcsak népeink hanem az egész haladó emberiség előtt felelősek vagyunk.

- a magyar-román barátság husz év alatt a proletárinternacionálisizmus szellemében jelentősen megerősödött. biztosak vagyunk benne, hogy a következő években és évtizedekben, ahogy kölcsönösen még nagyobb győzelmeket érünk el a szocializmus és a kommunizmus felépítésében, tovább fog terebélyesedni.

- ugy vélem, valamennyiünk legbensőbb érzését fejezem ki, amikor ünnepi gyűlésünkről is forró testvéri üdvözetünket, legjobb kívánságainkat küldjük a román népnek. tiszta szívből kívánjuk, hogy a román népköztársaság, erősödjék, izmosodjék tovább, sokasodjanak örömei, oszoljanak gondjai, s érjen el új meg új sikereket a szocializmus és a kommunizmus felépítésében!

éljen a román népköztársaság és a testvéri román nép!

éljen a magyar és a román nép megbonthatatlan, örök barátsága!

éljen a testvéri országainkat felszabadító szovjetunió! - fejezte be beszédét komócsin zoltán. /mti/

PK

bb 50. ünnepség románia felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából

t ni/tné/m/zs

1964. augusztus 21.

a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottsága és a hazafias népfront budapesti bizottsága péntek délután a gazdaság- és földművelésügyi minisztériumban a román népköztársaság nemzeti ünnepe, az ország felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából, az ünnepségen jelen volt, és a díszelnökségben foglalt helyet gáspár sándor, komócsin zoltán és nemes dezső, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagjai, péter jános külügyminiszter, bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkár helyettese, valamint mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

részvett az ünnepségen lévárdi ferenc nehézipari miniszter, trautmann rezső építésügyi miniszter, valamint politikai és társadalmi életünk számos ismert képviselője, jelen volt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

a román és a magyar himnusz hangjai után bugár jánosné nyitotta meg az ünnepséget, majd komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, mondott beszédet.

/komócsin zoltán beszédét mai bb 46-os kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk/.

komócsin zoltán nagy tapssal fogadott beszéde után mihail rosianu, budapesti román nagykövet szövege az ünnepség részvevőire.

/folyt.köv./

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 32. /hétfőn kezdődik .../ első bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:

pénteken a muosz székházában sajtótájékoztatót ismertettek ...

/nti/

...

16,25/m

- 32 -

PK

bb 47. állami gazdasági vezetők tanácskozása a földművelésügyi minisztériumban

i kz/m/

1964. augusztus 21.

királyi ernő földművelésügyi miniszterhelyettes elnökletével pénteken a földművelésügyi minisztériumban az őszi betakarítás feladatairól tanácskoztak az állami gazdaságok megyei vezetői, mint lada lajos, az állami gazdaságok főigazgatóságának vezetője a tanácskozáson hangsúlyozta, az eredményes őszi munka - a gyümölcs, a szőlő, a burgonya, a répa és a kukorica időbeni betakarításának - alapvető feltétele a rendelkezésre álló gépek alapos kihasználása. az állandó és az időszakos dolgozók munkájának körültekintő szervezése mellett elengedhetetlenül szükséges, hogy a gazdaságok ezek családtagjait is mozgósítsák a nagy munka idején. egyetlen gazdaság se nélkülözheti a dolgozók javaslatait, kezdeményezéseit, a szocialista munkaverseny sok nehézséget áthidaló lendületét. augusztus végén, szeptember elején éppen ezért az ország valamennyi állami gazdaságában üzemi értekezleteket tartanak. ezeket az értekezleteket kell felhasználni arra, hogy a dolgozókkal részleteiben is megismertessék a tennivalókat, s a megoldással kapcsolatban kikérjék a véleményüket.

/nti/

...

bb 48. új burgonyafajták „születnek”, - koncentrálják a téli alma nemesítést - országos burgonya- és gyümölcsstermesztési tanácskozás nyíregyházán

vid/kz/tr/m

1964. augusztus 21.

tíz legfontosabb burgonya- és gyümölcsstermelő megyénk valamint a tudományos intézmények elméleti és gyakorlati szakembereinek részvételével országos burgonya és gyümölcsstermesztési bemutatót rendezett a földművelésügyi minisztérium szakoktatási és kísérletügyi főigazgatósága augusztus 21-én, a nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézetben. a vendéglátó intézmény valóságos kis kiállítását rendezett ez alkalomra. burgonyából öt fajtajelöltet, öt elismert fajtát, s hét olyan hibridet mutattak be a szakembereknek, amelyek terméshozama 20-25 százalékkal magasabb az eddig termesztett fajtákénál és a betegségekkel szemben is sokkal ellenállóbbak. az új fajták és fajtajelöltek az évenként előállított mintegy 150.000 hibrid gondos szelekciójából származnak.

/folyt.köv./

16,50/-n

-33-

PK

bb 48. /uj burqonyafajták ... 1. folyt./ m

bemutatták a vendégeknek az intézet ujfenértői gazdaságát, ahol már 10 éve foglalkoznak a nemesítéssel, s 516 almafajtát tartanak nyilván. itt dr. molnár béla, a kertészeti kutató intézet igazgatója elmondotta, hogy jövőben a nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézetben összpontosítják a téli alma termesztési és nemesítési kísérleteket. ez lehetőséget ad arra, hogy itt próbálják ki az összes új növényvédelmi anyagokat is, a nyírteleki állami faiskolában - a nagyszabású bemutató részvevőinek utolsó állomásán - az illetékes szakemberek rámutattak, hogy ennek a gazdaságnak 80.000 holdnyi futóhomok betelepítéséhez elegendő gyümölcsfacsemetét kell nevelni. e feladathoz mérten - hansúlyozták - a telep korszerűtlen, s elsősorban is az öntözési lehetőséget kell megteremtetni. /mti/

...

bb 49. az ország legkorszerűbb termelészövetkezeti gépudvara a mezőgazdasági kiállításon

i ie/m

1964. augusztus 21.

pénteken megérkeztek az első gépek az ország legkorszerűbb és legjobban szervezett termelészövetkezeti gépudvarába, amit egy hét múlva már bárki megtekinthet - az országos mezőgazdasági kiállításon. a termelészövetkezetek többségében ma még hiányosak a gépek szakszerű üzemeltetésének és karbantartásának, javításának feltételei, pedig a szövetkezeti géppállomány rohamos növekedésével ezekre mind nagyobb szükség van. megvalósításukhoz nyújt majd segítséget az országos mezőgazdasági kiállítás felépített, berendezett „minta-gépudvar,,.

a minta egyébként bárhol „utánozható,, majd, mert a kiállítás rendezői szándékosan olcsó, egyszerű megoldásokat választottak. a nyolc fős karbantartó műhelyt egy olyan típus-szinben helyezték el, amelynek előregyártott vasvázát az agroker árusítja. az újszerű ebben a berendezések, munkaeszközök célszerű, a nagyüzemi követelményeknek megfelelő csoportosítása, amiből a szövetkezeti szakemberek különösen sokat tanulhatnak majd.

a gépudvar második része a csak tetővel rendelkező, oldalfal nélküli, tehát szintén minden szövetkezetben könnyen felépíthető géptároló szin. itt és a mellette levő szabad területen azt láthatják majd az érdeklődők, hogyan lehet megfelelő elhelyezéssel és - a külön is kiállított - különböző vegyi anyagok segítségével megóvni a gépeket a rozsdásodástól és az időjárás egyéb kártételeitől. itt bemutatnak néhány ötletes újítást, mint például a veszprém-zala megyei állami gazdaságokban készült és sikeresen alkalmazott tároló-bakokat is. /mti/

...

17.05/-n

-34-

Me

bb 50. /ünnepség ... 1. folyt./ m

kedves elvtársak, kedves barátaim!

engedjék meg, hogy átadjam önöknek, a nagyszabású gazdasággyár dolgozóinak és önökön keresztül a magyar munkásosztálynak, az egész magyar népnek a budapesti román nagykövetség és egyben az egész román nép fennő, testvéri üdvözlését.

a magam és a nagykövetség valamennyi dolgozója nevében szívóssal jövő köszönetet mondok a románia felszabadulásának 20. évfordulóját ünneplő mai gyűlés megrendezéséért, a magyar-román barátság e szép megnyilatkozásáért.

kedves elvtársak! az évek múlásával a román népköztársaság következetesen továbbhalad a szocializmus világosságát árasztó magastatái felé, s ezen az uton mind erőteljesebben bontakozik ki 1944 augusztus 23-a jelentősége.

husz éve annak, hogy a román kommunista párt - a marxizmus-leninizmus eszméjétől vezérelve megszervezte és az augusztus 23-i fegyveres felkelés útjára vezette a román forradalmi és hazafias erőket, amelyek a hitler-ellenes háború igaz ügyétől telkesítve, a román hadsereg egységeivel együtt hősiesség és bátorsággal küzdöttek a dicsőséges szovjet hadsereg oldalán románia felszabadításáért. a hitlerista németország végső térdre-kényszerítéséért,

az augusztus 23-i fegyveres felkelés romániaiban a népi forradalom kezdetét jelentette. 20 év a történelemben rövid időszak csupán, románia dolgozóit mégis ragyogó győzelmet értek el a népi hatalom husz esztendeje alatt. két évtizedben a kommunisták pártja által vezetett román nép küzdelmes, de nagy utat tett meg, a teljes megújulás útját.

/folyt.köv./

7.20/-n

-35-

Me

/bb 50. Ünnepség...2. folyt./m

- a fiatal román népköztársaság dolgozó - kibontakoztatva alkotóerejét - nozzálta a királyságtól, a román földesuraktól és burzsoázistól örökbe kapott romok helyén új, szocialista románia felépítéséhez. Tankadatlan erőfeszítés és a szocializmus ügyébe vetett mélyhűség volt kellett ahhoz, hogy felszámolják az ország évszázados elmaradottságát, a szilárd elhatározás és a következetesség azonban minden nehézségen diadalmaszkodott. a román dolgozók megürték és elsöpörték az osztályellenesség ellenállását visszaverték a nemzetközi reakció minden kísérletét, amely arra irányult, hogy fékezze a dolgozó nép alkotó lendületét. végérvényesen a múlté az az 1944 augusztus 23-ai előtti korszak, amelyben az elmaradott, a feudális kizsákmányolás formáit őrző románia a függetlenségét és szuverenitását lábbal tipró imperializmus szekerét húzta. az akkori románia helyén alig husz esztendő alatt egy erős, új románia épült fel, amelynek korszerű ipara és fejlett szocialista mezőgazdasága van. a felszabadulás előtt románia a számára szükséges gépek 25 százalékát külföldről szerezte be: ma már a szükséges gépek és berendezések több mint 70 százalékát maga gyártja, s az egész világon úgy ismerik, mint amely ipari felszereléseket exportál. a szocialista rendszer megnyitotta az utat az oktatás, a tudomány és a művészetek fejlődése előtt, s a párt és a kormány a gazdasági, társadalmi és kulturális élet minden területén alapvetően az ember sokoldalú fejlődését és boldogulását segíti elő. erről a gondoskodásról tanuskodik az életszínvonal állandó emelkedése s ez nyilatkozik meg a széleskörű társadalmi-kulturális akciókban, amelyek ma az új románia városaiban és falvaiban bontakoznak ki. mindinkább magasfokú kommunista öntudat jellemzi a szocializmust építő milliókat, városban és falun egyaránt.

- az új embertípus, az új emberek, akik újszerűen értékelik a munkát és a tulajdont, akiknek soraiból a termelőmunka élenjáról kerülnek ki, az újítók, a gazdag termékek mesterei jelentik egyik legnagyobb vívmányát a szocialista forradalomnak romániában éppúgy, mint az összes szocialista országban köztük a testvéri magyarországon is.

- az új románianak valamennyi nagyszerű, történelmi jelentőségű vívmánya a román munkáspárt észszerű politikájának, a román dolgozók hőstes, öntudatos erőfeszítéseinek, a szovjetunió testvéri segítségének, a szocialista országok közötti testvéri együttműködésnek és segítségnyújtásnak a gyümölcse. románia társadalmi haladásának hajtottárájává vált a román munkáspárt és a gheorghe gheorghiu-dej vezette központi bizottság köré tömörült román nép erkölcsi-politikai egysége.

/folyt.köv./
17.32/-n

-36-

PK

bb 50. /ünnepség ... 3. folyt./ m

a román nép mélyszélesen érdekelt a világbéke megőrzésében és biztosításában s egységesen támogatja a román népköztársaság kormányának külpolitikáját. ez a külpolitika a szocialista országokhoz fűződő testvéri barátságra épül, olyan kapcsolatokra, amelyek tisztelőben tartják a teljes jogegyenlőséget és szuverenitást, a nemzeti érdekeket és a kölcsönös előnyöket, az elvtársi segítségnyújtás elvét.

a román népköztársaság következetesen tevékenykedik a kőst-lagállamok gazdasági együttműködésének szüntelen erősítéséért ugyanakkor állandó foglalat a nemzetközi szocialista munkamegosztásnak az egész szocialista gazdasági rendszerre történő kisértés mellett, ami e rendszer fejlődésének objektív igénye és a szocialista országok egységének szilárd anyagi alapja.

a román népköztársaság - népeink hasznára - állandóan fejlesztési gazdasági és kulturális kapcsolatokat a szomszédos testvéri magyar népköztársasággal.

a román nép meleg rokonszenvvel és elismeréssel figyeli a magyar nép alkotó munkáját s e munka gazdag termését, a szocialista magyarország felépítésében elért eredményeket. büszke örömmel töltik el ezek a sikerek, amelyeket sajátjának érez.

a román nép és kormány határozottan támogatja az imperialista uralom ellen küzdő népek harcát a szabadságért, a politikai és gazdasági függetlenségért és a békés egymásmellett élés elve alapján következetesen elősegíti a más társadalmi és politikai berendezési országokkal való együttműködés fejlesztésének politikáját.

- a román nép - felszabadulásának 20. évfordulóját ünnepeelve - büszkén tekint vissza a megtett útra s továbbra is elszántan munkálkodik azon, hogy a szocialista országok népeivel válllvetve vilóra váltva az emberiség nagy álmát, a kommunista társadalom felépítését, amelynek megvalósulásáért az emberiség legjobbjai vértüket áldozták.

éljen a szocialista tábor megbonthatatlan egysége!

éljen és virágozzék a román és a magyar nép barátsága!

győzedelmeskedjen a népek közötti barátság, a világbéke!

/folyt.köv./

17.40/-n

-37-

PK

bb 50. /ünnepség ... 4. folyt./ m

- fejezte be beszédét Mihail Rosianu.

a nagykövet hosszantartó tapssal fogadott szavai után az ünnepség első része az internacionálé hangjaival ért véget, az ünnepség második részében művészi műsör következett. /mti/

...-

17-40/-n

-38-

Mti

bb 51. juhtenyésztési és legelőgazdálkodási ankét kunszentmiklóson

vid/kz/tr/m

1964. augusztus 21.

a magyar agrár tudományi egyesület és a bács-kiskun megyei tanács mezőgazdasági osztálya juhtenyésztési és legelőgazdálkodási ankétot rendezett pénteken az alföld legnagyobb juhtenyésztő vidékének központjában kunszentmiklóson. a tanácskozáson, ahol a kiskunsági termelőszövetkezetek és állami gazdaságok több mint 200 juhásza, és állattenyésztési szakembere vett részt. dr. schandl józsef, kossuth-díjas akadémikus, az ankét egyik szakelőadója rámutatott többek között, hogy a rendelkezésre álló alkalmi és természetes legelők jobb kihasználásával a jelenleginél körülbelül egymillióval több juhot tarthatnak állami és szövetkezeti gazdaságaink. nagyon kell vigyázni azonban arra, hogy az állományfejlesztés során csak a legkiválóbb tulajdonságokkal rendelkező állatok utódait jelöljék ki továbbtartásra. mint az előadásból kitűnt, a juntejtermelésben az utóbbi évek kedvező eredményt hoztak: az idén már a tavalyi 15 millió liternél is többre, együttesen mintegy 18 millió liter juhtejre számíthatnak a fel dolgozó üzemek. rendkívül fontos azonban, hogy még több helyen vezessék be az ugynevezett kalodás fejési rendszert. dr. gaál lászló kandidátus az állomány téli legeltetésével kapcsolatban rámutatott, hogy a téli mesterséges legelők biztosítása elengedhetetlen feltétele az egészséges állomány nevelésének. takács béla, a bács megyei tanács főállattenyésztője elmondta, hogy a megyében az utóbbi három évben több mint kétszeresére növekedett a termelőszövetkezetek és háztáji gazdaságok juhállománya: jelenleg már több mint 300.000 juhot tartanak ezen a vidéken. a gondozásban sajnos még nagyon sok helyen követnek el hibát, ezért alacsony a gyapjuhozam, s nem mindig megfelelően életképesek az utódok.

a tanácskozás második részében a rét- és legelő- gazdálkodási feladatok kerültek napirendre. dr. baskay-tóth bertalan egyetemi tanár, országgyűlési képviselő hangsúlyozta, hogy ugyszólván korlátlanok a lehetőségek a rét- és legelőhozamok növelésére. a rendszeres és szakszerű műtrágyázás a jelenleginek duplájára növeli egy-egy hold rét- és legelő fűhozamát, gyakorlatilag tenát minden kilogramm rétre, vagy legelőre szórt műtrágya 28 kiló rétszéná többlettermésben térül vissza./mti/

..

bb.52. megjutalmazták a mezőgazdasági kiállítás 500.000-ik és millióodik látogatóját

ide/m/bs

1964. augusztus 21

a mezőgazdasági kiállítások hagyományaihoz híven, az augusztus 28.-án nyitó 65. országos mezőgazdasági kiállítás félmilliomodik és milliomodik látogatója is jutalomban részesül. a mezőgazdasági kiállításiroda és az állami biztosító az 500.000 látogatót világvizitívóval jutalmazza meg, a milliomodikat pedig nagyképernyős televízióval jutalmazza meg. a szerencsés nyerteseket meg is kocsikáztatják a lovasbemutató egyik négyesfogatán./mti/

..

18. 10/11

-39-

Mti

bb.53. halálos vasuti baleset tatabányán

vid/j/m/bs

1964. augusztus 21.

pénteken halálos vasuti baleset történt tatabánya-felső vasútállomáson. törő jánosné tatabányai lakos és gerencsér mihályné vértessacsi lakos felszálltak az állomásról budapest felé induló személyvonatra. közben át akartak ülni egy másik vonatra és leszállás közben nem vették figyelembe, hogy a vasútállomáson egy gyorstehervonat robog át amelynek az oldala elkapta és földhöz vágta a két fiatal asszonyt. törő jánosné a helyszínen meghalt, gerencsér mihályné könnyebb sérüléssel szállították kórházba. /mti/

bb 55. előadás a székesfehérvári műemlékek védelméről

t vid/j/m/sr

1964. augusztus 21.

a dunántúli műemlékvédelmi albizottságok tanácskozásának második napján, pénteken dr. dercsényi dezső építésügyi miniszteriumi osztályvezető székesfehérvár műemlékvédelméről tartott előadást. az egykori istván király bazilikával kapcsolatban kifejtette, hogy a bazilika a török uralom után még helyreállítható állapotban volt, később ennek a jelentős középkori műemlékünknek köveit építkezésekhez használták fel. az 1936-1938-as ásatások idején már csak néhány romot találtak meg. végezetül hangsúlyozta, hogy székesfehérvár belvárosának rendezési tervei nem készülhetnek el anélkül, hogy ezekben helyet ne kapna az istván király bazilika további feltárásának terve.

tatár dezső, a városi tanács építési és közlekedési osztályának főmérnöke „székesfehérvár műemlékei és a város fejlesztése”, címmel tartott előadást.

a dunántúli műemléki albizottságok kétnapos tanácskozása kocsa lászló, a városi tanács vb elnökhelyettesének zárszavával ért véget. /mti/

17.16/-n

-40-

mti

bb 54. érdekes előadások és bemutatók a nemzetközi népzenei konferencia pénteki napján

t ms/gk/m/zs

1964. augusztus 21.

a nemzetközi népzenei tanács konferenciája pénteken folytatta tanácskozásait. klaus wachsmann los angeles-i professzor előadást tartott az afrikai népzene legkorábbi írásos emlékeiről. a neves professzor azt fejtegette, hogy az 1900-as évek előtti időből az afrikai népzeneről nincs írásos emlék, rögzített zenei felvételt, ezért az egyes zenei termékek keletkezésének időrendjét csak közvetve, szociológiai és egyéb kutatások eredményeivel összevetve lehet bizonyítani. dr. rajeczky benjámin, az akadémia népzene-kutató csoportjának igazgatóhelyettese hozzászólásában ismertette amagyar siratóénekek gyűjtésével kapcsolatos tapasztalatokat. j.h. nketia ghanai professzor a hozzászólásokhoz kapcsolódva arról beszélt, hogy a régebbi anyagra vonatkozó feljegyzéseken kívül milyen adatok támasztják alá az afrikai népzene különböző fejlődési szakaszainak időrendjét.

alexander ringer professzor /illinois állam/ előadásában azzal foglalkozott hogy egzotikumok gyűjtőnév alatt hogyan jutnak népzenei elemek a műzenébe. számos kutatási eredményt ismertetett arról, hogyan vonulnak be a keleti, elsősorban a török népzenei elemek - gyakran a magyar zenével - keveredve mozart, beethoven, schubert, schumann és második alkotásain át a klasszikus zenébe. magnetofonfelvételeken mutatta be több klasszikus, főleg mozart és schubert-mű és a mai török népzenei felvételek közötti analógiát. az előadáshoz walter wiora kielii professzor, a berder zenei történeti intézet megalapítója és vezetője szólt hozzá.

johanna spectator new york-i népzene-kutató vetített képekkel és hangfelvételekkel kiegészített előadásában ismertette a régi szamaritánus kéziratokban foglalt zenei anyag és a ma élő zenei gyakorlat összefüggéseit. jan steszewski /varsó/ a helyes zenei rendszerezés elvi alapjait foglalta össze.

a délutáni program középpontjában az akadémia népzene-kutató csoportjának nemzetközi viszonylatban is jelentős vállalkozása, az európai népdalkatalógus összeállításának munkája állott. erről vargyas lajos, a zenetudományok doktora tájékoztatta a külföldi szakembereket. a többi között elmondta, hogy a két évvel ezelőtt megkezdett munka eredményeként a magyarországot környező államok, valamint több nyugati ország népdalaiból mintegy nyolcezeret dolgoztak fel.

/folyt.köv./

17.40/-n

-41-

mti

bb 54. /érdekes ... 1. folyt./ m

a nagyszabású munka célja, hogy egy helyen legyen található az egész európai népdalgyűjtés eredménye és a hatalmas dallam rendszerezett, könnyen hozzáférhető formában, hangjegyeken vagy felvételekben álljon rendelkezésre. a magyar kutatók már hosszabb ideje kísérleteznek azzal, hogy a rendszerező munkában felhasználják az elektronikus számológépeket is. a kérdésben érdekelt külföldi szakembereknek ezután a nemzeti minisztérium számológéppontjában bemutatott tartottak az elektromos számológéppel végzett kísérletekről.

ülést tartott a konferencia népitánc bizottsága is. este a szilágyi erzsébet női kamarakórus katanics mária vezetésével hangversenyt adott az akadémián. a műsoron madrigálok, valamint bartók- és kodály-művek szerepeltek. /mti/

bb 57. törvényerejű rendelet a tanácsok községfejlesztési tevékenységéről

m/zs

1964. augusztus 21.

a tanácsok gazdasági és egyben politikai tevékenységének egyik legsokoldalúbb területe a város - és községfejlesztés. a községfejlesztési tevékenység célja, hogy a tanácsok a helyi erőforrásokból és állami eszközökből mind nagyobb mértékben elégtessék ki a lakosság kommunális, művelődési, egészségügyi és szociális igényeit. ebben az évben a tanácsok mintegy 1,2 milliárd forintot fordítanak községfejlesztési feladatokra, s ezt csaknem 200 millió forint értékben egészíti ki a lakosság társadalmi munkája.

a községfejlesztési tevékenységet átfogóan utoljára az 1958. évi 7. sz. törvényerejű rendelet szabályozta, amelyet azóta több alkalommal módosítottak, emiatt szükségessé vált az újbóli szabályozás. az elnöki tanács pénteki ülésén hozott új törvényerejű rendelet összefoglalja a hatályban lévő rendelkezéseket, ezenkívül további lehetőségeket biztosít a tanácsok számára a községfejlesztési tevékenység kiszélesítésére.

a jövőben a tanácsok a népgazdaság ötéves tervével azonos időtartamu távlati községfejlesztési tervet is készítenek, amely elősegíti az egyes települések tervszerűbb és arányosabb fejlesztését.

/folyt.köv./

17.46/-n

-42-

Rk

/bb 57. törvényerejű... 1. folyt./vm

a községfejlesztési tervek keretében továbbra is elsősorban a lakosság széles rétegeit érintő kommunális, művelődési, egészségügyi és szociális igényeket kell kielégíteni. emellett lehetőség nyílik javító-szolgáltató vállalatok létrehozására, a peremkerületek és a hiányosan ellátott körzetek bolthálózatának fejlesztésére. lehetőséget biztosít továbbá a törvényerejű rendelet az oktatási reform és a társadalombiztosítás széleskörű kiterjesztése miatt szükségessé váló ugynevezett tájegységi létesítmények megvalósítására, illetőleg a szövetkezetekkel közös rendeltetésű építkezések lebonyolítására is.

a községfejlesztési terv keretében tervezett beruházások és felújítások anyagi-műszaki megalapozásáról - a minisztertanács által meghatározott mértékben - a népgazdasági tervben gondoskodnak. a kisebb - főleg a községi - beruházások lebonyolítása egyszerűbb eljárási szabályok szerint történik.

a kitűzött feladatokat a tanácsok a rendelkezésükre bocsátott pénzügyi forrásokból valósíthatják meg. a községfejlesztési tevékenység továbbfejlesztése érdekében a tanácsok állami támogatásban részesülnek, amely az eddigieknél jobban figyelembe veszi az egyes települések adottságait. különösen vonatkozik ez a városi tanácsokra, amelyeknél - a harmadik ötéves tervtől kezdve - az állami támogatás jelentősebb mértékben segíti elő a sajátos városi feladatok megoldását, a gazdasági és kulturális központok kialakítását. növeli a tanácsok pénzügyi lehetőségét az is, hogy a jövőben költségvetési többletbevételeik meghatározott részét községfejlesztési célokra is felhasználhatják. /mti/

bb 58. új rendelkezés a kisiparosok ipargyakorlásáról

m/

1964. augusztus 21.

a kisiparosok ipargyakorlására vonatkozó rendelkezések módosítása azért vált szükségessé, mert az utóbbi években a kisiparosok száma jelentősen csökkent, ugyanakkor - elsősorban a községekben - megnövekedtek a lakosság szükségletei az ipari javító és egyéb szolgáltató tevékenységet illetően. a kisipari termelőszövetkezetek - bár szolgáltató tevékenységük is igen sokat fejlődött - ezeket a nagyobb igényeket egyes területeken még nem tudják megfelelően kielégíteni. /folyt.köv./

18.50/-n

-43-

Rk

bb 58. /új rendelkezés ... 1. folyt./ m

figyelembe kellett venni azt is, hogy állami vagy szövetkezeti javító-szolgáltató részleg létesítése különösen a kisebb községekben nem gazdaságos.

az új törvényerejű rendelet szerint az iparhatóságok új iparjogosítványt adhatnak ki azokban az ötezernél kevesebb lakosú községekben, amelyekben sem a tanácsai vállalat, sem a kisipari szövetkezet vagy a termelőszövetkezet segédüzeme nem tudja kielégíteni a lakosság igényeit.

az új jogszabály előírja, hogy ilyen községekben mely szakmákban lehet megadni a működési engedélyt, felhatalmazza a másodfokú iparhatóságot, hogy kivételes esetekben, ha a lakosság igényei ezt megkövetelik, külön engedély alapján ötezernél több lakosú helységeket külterületeire is adhasson működési engedélyt.

külön engedély alapján a kisiparos egymáshoz közelálló iparokban végezhet javítást, szolgáltatást a lakosság részére, így például lakatos-kisiparos a bádógosipar körébe tartozó javítást is végezhet.

a lakosság jobb ellátása érdekében szakmunkásbizonyítvánnyal rendelkező fatusi kisiparos akkor is tarthat ipari tanulót, ha csak működési engedélye van.

a törvényerejű rendelet kiemeli, hogy a kisiparos feladata a lakosság szükségleteinek jó kielégítése. a rendelet lehetővé teszi, hogy megfelelő bizonyító eljárás után az iparjogosítványt megvonják azoktól, akik szakszerűtlen vagy felelőtlen munkájukkal a lakosság érdekeit sértik, illetve a más jogszabályokban az egyes szakmákra vonatkozó rendelkezéseket megszegik. /mti/

---m

bb 59. dr. Hastings kamuzu banda,

k vm zs

1964. augusztus 21.

malawi miniszterelnöke levélben mondott köszönetet kádár jános miniszterelnöknek a malawi köztársaság függetlensége elnyerése alkalmából kifejezett jókívánságokért. /mti/

13.56/-n

-44-

[Handwritten signature]

bb 61. időjárásjelentés

tr/m

1964. augusztus 21.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 21-én, pénteken este:

meleg idő

várható időjárás szombat estig: kissé felhős idő, eső nélkül, megélénkülő déli szél. a nappali felmelegedés fokozódik, várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 25-29 fok között. /mti/

bb 60. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának részvétélirata az olasz kommunista párthoz

vm zs

1964. augusztus 21.

az olasz kommunista párt központi bizottságának,

r ó m a

kedves elvtársak!

mely megrendüléssel értesültünk drága elvtársunk és barátunk palmiro togliatti, az olasz kommunista párt főtitkárának, az olasz nép nagy fiának, az olasz és a nemzetközi munkásosztály kimagasló személyiségének tragikus haláláról. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és egész tagsága, munkásosztályunk s népünk legmélyebb együttérzését fejezzük ki az olasz kommunista párt központi bizottságának, tagságának és az olasz munkásosztálynak.

togliatti elvtárs élete ifjú korától összeforrt az olasz munkásmozgalommal. egyik alapítója az olasz kommunista pártnak, amelynek vezére lett. neve összeforrt Olaszország munkásosztálya és népe, valamint a nemzetközi munkásosztály harcával, a békéért, az olasz demokratikus megújulásért, a szocializmus ügyéért folyó küzdelemben.

togliatti elvtárs a proletárinternacionalizmus, a nemzetközi munkásmozgalom marxi-lenini egysége ügyének harcosa volt, akinek határa nagy veszteség az olasz munkásosztálynak, az olasz népnek, s mindazon erőknél, ~~7~~ világszerte a békéért, a demokráciáért, az emberiség boldogulásáért küzdenek.

pártunk központi bizottsága, tagsága és a magyar nép mély kegyelettel adózik palmiro togliatti elvtárs emlékének.

[Handwritten signature]

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága nevében

kádár jános /mti/

13.30/-n

-45-

bb 62. ajándékműsor szombathelyen - nyugdíjasoknak

vid j vm zS

1964. augusztus 21.

a szakszervezetek vas megyei tanácsa szombathely nyugdíjasai részére pénteken ajándékműsort adott a művelődési és sportházban. a mintegy 1100 nyugdíjast a művelődési és sportház fuvószenekara, központi tűncagyüttese, valamint a város legjobb műkedvelői szórakoztatták. /mti/

--

2030 Jelri

--46--

mti hivatalos közlemények

1964. augusztus 21.

bb 56. az elnöki tanácsülése

k zS vm

1964. augusztus 21.

a népköztársaság elnöki tanácsa pénteken ülést tartott. az ülésen három törvényerejű rendelet tervezetét tárgyalták meg és fogadták el.

a tanácsok községfejlesztési tevékenységéről szóló törvényerejű rendelet célja, hogy hatékonyabban elősegítse a falusi és városi lakosság közszolgáltatási, gazdasági, művelődésügyi, egészségügyi és szociális szükségleteinek kielégítését.

az elnöki tanács módosította a kisiparosok ipargyakorlásáról szóló rendelkezéseket; az új törvényerejű rendelet lehetővé teszi, hogy jobban ki lehessen elégíteni elsősorban a falusi lakosoknak az ipari javító és egyéb szolgáltató tevékenység iránti megnövekedett igényeit.

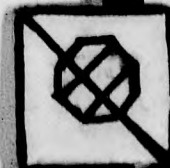
az elnöki tanács törvényerejű rendeletet alkotott, amely kimondja a pénzügyőrségnek és a vámőrségnek a pénzügyminiszter felügyelete alatti összevonását. az egyesített testület mindkét szervezet feladatait ellátja. az összevonással lehetőség nyílik arra, hogy gyorsabban, jobban történjék például a növekvő turista-és utasforgalomban vagy a csomagforgalomban a vámkezelés, a vámigazgatás elsőfokú szervei továbbra is a vámhivatalok maradnak, ugyanakkor a pénzügyőri szakaszok is ellátják eddigi feladataikat.

az elnöki tanács a helyi tanácsok javaslatára nógrádverőce község nevét verőce, győrszentmárton község nevét pedig pannonhatma névre változtatta. /mti/

17.35/-n

-1-

PKK

bb 63. fogadás a román népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t hi/tr/m

1964. augusztus 21.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe, a felszabadulás 20. évfordulója alkalmából Mihail Rosianu, budapesti román nagykövet péntek este fogadást adott a néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében. a fogadáson résztvett apró Antal, Gáspár Sándor, Komócsin Zoltán, Nemes Dezső, Rónai Sándor, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, Kiss Károly, az elnöki tanács titkára, Biró József külkereskedelmi, dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi, Kovács Imre ételmezésügyi, dr. Lévárdi Ferenc nehézipari, Péter János külügy-, dr. Szabó Zoltán egészségügyi, Trautmann Rezső építésügyi miniszter, Vass Istvánné, az országgyűlés elnöke, Bugár Jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtítkárhelyettese, politikai és társadalmi életünk sok ismert személyisége. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

a szívélyes légkörben lezajlott fogadáson Mihail Rosianu nagykövet és Gáspár Sándor, az MSZMP politikai bizottságának tagja, az elnöki tanács helyettes elnöke pohárköszöntőt mondott.
/mti/

-.-.-

- v é g e -

21.10/-n

21.10.21

-47-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Béni utca 6-7. Telefonsz.: 100-400, 200-500

A szerkesztési és kiadási felelős: ...

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. augusztus 22.

bb 1. ülészik a „gólyaparlament”, a baranyai réteken

vid/gk/m/kz

1964. augusztus 22.

az őszi vándorutjukra készülő gólyák érdekes összejöveteleket tartanak baranyában. egyes helyeken - például a gyöngyös, az almás és az okor-patak, valamint a pécsi- és feketevíz mentén - 100-120 „fős”, „gólyaparlamentek”, is összeülnek ezekben a napokban, mintna csak szemlét tartanak és megtanácskoznak a nagy ut teendőit. a gólyák mindig olyan tanácskozásihelyet választanak, ahol a „parlamentari büfé”, elegendő ünnepi csemegével, békával, sikkóval, stb. - szolgál. mint megfigyelték, a „gólyá ülészakra”, más költözőmadarak - bibicék, szürkegémek, baráz-dabilligetők - is elküldték „megfigyelőiket”, ezek a madarak ugyanis rendszerint a gólyák elvonulását követően kerekednek fel és indulnak el afrika felé. /mti/

...-

ob 2. kétszázhatvanöt községben nyílik társasutazási iroda

kz/hné/m

1964. augusztus 22.

az utazási láz elérte a falvakat is. az országot-világot látni vágyó fiatalok mellett olyan idős parasztemberek is meglepetősen nagy számban estek bele ebbe a közismert „betegségbe”, akik felnőttek és megöregedtek anélkül, hogy átlépték volna a falujuk határát. a falu ujszerű igényeinek kielégítésére megtörtént a meggyezés a szövetkezetek országos szövetsége és az ibusz között. a megállapodás szerint 1965 január elején megkezdik a falusi utazási irodák országos hálózatának kiépítését. az első lépésben - a jövő év elején - 265 községben nyit az ibusz társasutazási kirendeltséget. a falusi ibusz-ok ügyvitelét földműves-szövetkezeti alkalmazottak látják el fél állásban. az ehhez szükséges ismereteket az ibusz ez év őszén induló szaktanfolyamain sajátítják el. /mti/

...-

- 1 -